Rusia, imperiul săracului / Chimia care ne face rău

Newsweek ROMÂNIA

1-7.03.2019

Anul 2 ■ Numărul 43 ■ Preț: 11,90 lei

Parchetul European va fi o lovitură de knock-out pentru actualii conducători ai României în meciul lor cu UE și cu statul de drept.

EuroKOvești

MATINALUL #1
DIN ROMÂNIA

KISS FM

LUNI-VINERI • 06:00-10:00

Newsweek ROMÂNIA

1-7.03.2019 _ ANUL 2 _ NR.43

SUMAR

Periscop

06 **Sănătate**
Spitalul „lui Oprescu" ține închise 11 săli de operație

Opinii

10 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Dragnea și ai lui vor fura alegerile de frică
RAMONA URSU
Vești bune de pe frontul de Est
11 CRISTIAN PREDA
Doctor

Dosar

12 **Justiție**
EuroKOvesi
16 Cine trebuie să se teamă de Parchetul European
18 Procurorii UE pot prelua anchetele care stagnează
20 „Tel-Drum", un dosar tipic pentru Parchetul European
21 Poliția politică a magistraților

Periscop

24 **Comunism**
Tudorel Toader, primit în PCR în studenție

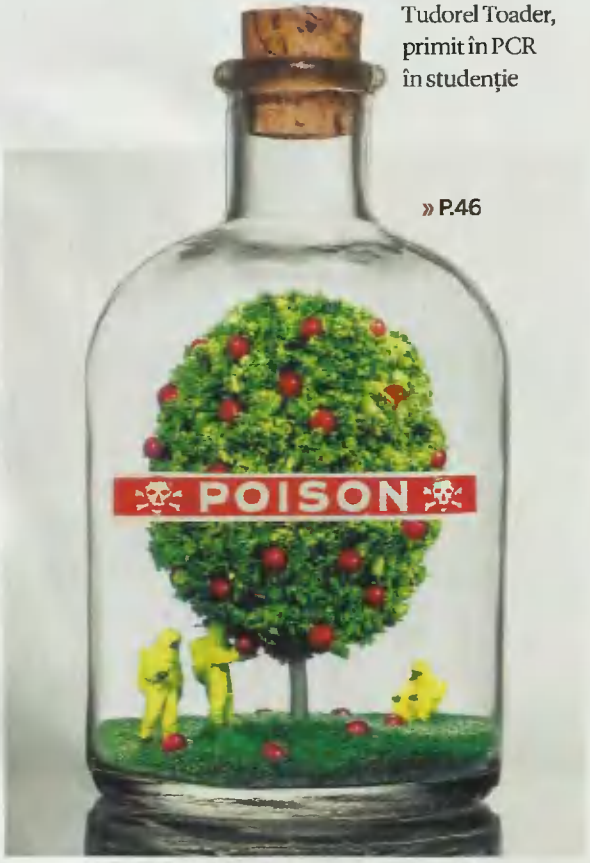

» P.46

26 Rectorii interimari ai lui TT, UTC-iști de vârf
28 **Alegeri**
Dodon și Plahotniuc își împart puterea în Moldova
30 **Simulacru**
Consiliul de Monitorizare, o palmă peste obrazul oamenilor cu dizabilități

Internațional

34 **Referendum**
Cuba iese cu pași timizi din comunism
38 **Securitate**
München, doamna Merkel și starea Alianței Transatlantice
40 **Moscova**
Imperiul săracului
44 **Manipulare**
Onestul Abe s-a luptat și el cu „fake news"

Magazin

46 **Sănătate**
Chimie rea
46 **Auto**
Mazda CX-3 G121 MT6 4x2: Tinerețe fără bătrânețe
54 **Viitor**
Iată că apare soarele
58 **Punctul pe I**
Liam Neeson
60 **Călătorii**
Întâlnire de gradul zero în Kenya

Calendar

62 România, victorioasă, dar păcălită de Rusia

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Răzvan Scăețeanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Cristian Preda, Iulian Fota

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

TRADUCERE

Monica Ady

GRAFICĂ

Cătălin Zaharia

FOTO

shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81
0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
ipg Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

VENEȚIA, ITALIA

A început carnavalul!

„Dă vina pe Lună!" este tema ediției de anul acesta a celebrului Carnaval de la Veneția (Italia), care a început pe 16 februarie și va dura până pe 5 martie. În imagine, celebrele gondole venețiene participă la tradiționala regată de pe Canal Grande, pe 17 februarie.

FOTO: SIMONE PADOVANI/ AWAKENING/GETTY IMAGES

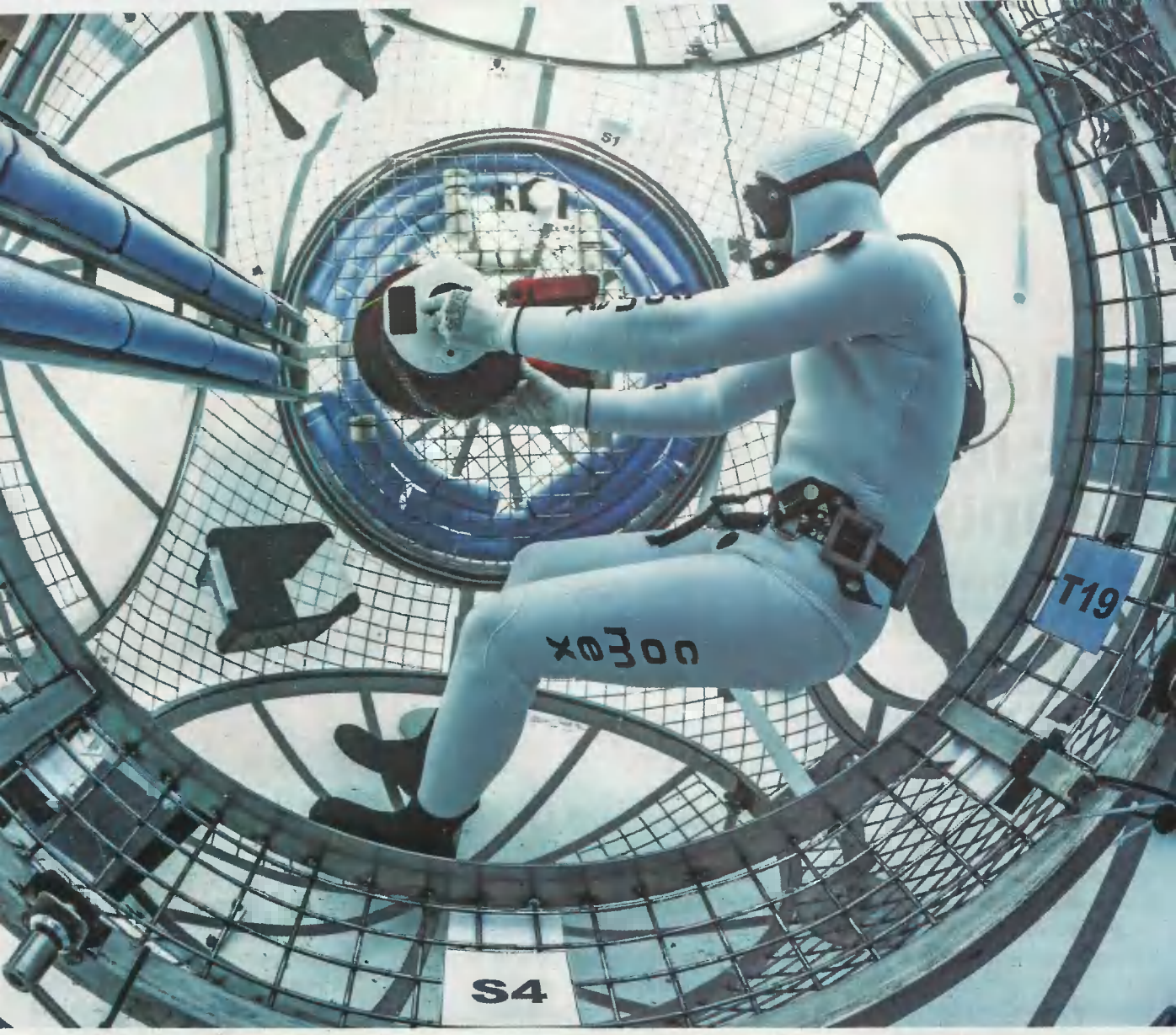

LONDRA, ANGLIA

Forța fie cu tine!

Un copil bate palma cu un bărbat îmbrăcat ca personajul Darth Vader din „Star Wars", în apropiere de sediul Parlamentului britanic din Londra, pe 18 februarie. Fotografia a fost realizată în ziua în care șapte parlamentari și-au anunțat în Parlament demisiile din Partidul Laburist.

📷 ➤ DAN KITWOOD / GETTY IMAGES

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Ritm de melc

Lucrările la Magistrala 5 de metrou vor fi finalizate până în lunile septembrie-octombrie. Noua linie din Drumul Taberei riscă, însă, să rămână închisă și în 2019, din cauza unor litigii în justiție. Pe 18 februarie, jurnaliștii au putut constata de la fața locului stadiul lucrărilor la această magistrală.

📷 ➤ INQUAM PHOTOS/OCTAV GANEA

MARSILIA, FRANȚA

Test cu modulul lunar

Un astronaut cu pregătire de scafandru testează modulul Esprit al platformei orbitale Lunar-Gateway (LOP-G) în bazinele Comex din Marsilia (Franța), pe 21 februarie 2019. Modulul a fost dezvoltat de companiile Comex și Airbus.

📷 ➤ ALEXIS ROSENFELD / GETTY IMAGES

SĂNĂTATE

Spitalul „lui Oprescu" ține închise 11 săli de operație

Universitarul de Urgență are dotări de ultimă generație pe care se pun praful și pânzele de păianjen.

MEDICAMENTE EXPIRATE, aparatură medicală nefolosită, implanturi și proteze mamare dispărute, contracte dubioase, ba chiar și un bloc operator nou cu 11 săli de operații care zace nefolosit de aproape patru ani. Toate acestea, la Spitalul Universitar de Urgență București (SUUB), în fruntea căruia se află managerul Adriana Nica, partenera de viață a lui Sorin Oprescu, fostul primar al Bucureștiului.

Răscoala asistenților

În vara anului trecut, doi asistenți medicali de la Spitalul Universitar au intrat în greva foamei pentru a atrage atenția asupra neregulilor care se întâmplă sub conducerea iubitei lui Oprescu. Ei susțineau că nu au resurse și materiale suficiente pentru a-i îngriji pe bolnavi. „Lucrăm în niște condiții mizerabile, de aceleași condiții beneficiază și bolnavii. Din când în când, vin niște controale în acest spital și suntem foarte bucuroși când vin aceste controale pentru că atunci avem tot ce ne trebuie. După, potopul", declara, atunci, asistentul Simion Daniel Petrică, unul din cei doi protestatari.

La scurt timp de la declanșarea scandalului public, ministrul Sănătății, Sorina Pintea, a trimis Corpul de Control al Ministerului să verifice aspectele semnalate și, practic, să îngroape scandalul. După ancheta Ministerului, la spital au ajuns și inspectorii de la Curtea de Conturi.

Amenzi de la Corpul de Control

Corpul de Control al Ministerului a constatat, totuși, că angajații de la Ambulatoriul integrat, Unitatea primiri Urgențe, Blocul operator ortopedic, neurochirugie și obstretică – ginecologie din ambulatoriu nu respectă procedurile și protocoalele de lucru. Așa că fiecare angajat s-a pricopsit cu câte o amendă. Totodată, s-a mai constatat că medicii nu raportau corect diagnosticele principale la externare, respectiv pe cele secundare la externare. Practic, luau în considerare doar diagnosticele consemnate în foile de observație.

„Au fost identificate foi de spitalizare de zi care nu erau completate, cu excepția datelor de identificare ale pacientului și a diagnosticului principal la externare", se menționează în raport.

Aparatură nouă, uitată în depozit

În urmă cu aproximativ cinci ani, conducerea Spitalului Universitar a cumpărat un Siremobil (aparat performant de radiologie cu ajutorul căruia se poate verifica chiar și integritatea sistemului vascular în sala de operație) pentru angiografie intraoperatorie pentru care a plătit nu mai puțin de 378.200 lei. Aparatul a fost depozitat în magazia spitalului și uitat acolo. De abia acum, în urma controlului, s-a găsit o cutie sigilată în care se afla Siremobilul.

Managerul Adriana Nica a precizat pentru *Newsweek România* că echipamentele noi, uitate în magazine, au fost găsite chiar de ea: „Astea le-am indentificat chiar eu, personal, și știe toată lumea. Chiar eu cu directorul medical. Era vorba de un aparat de radiologie".

Aparatul a fost achiziționat de la firma Alpha Medical, patronată de grecul Xenos Dimitrios. Societatea Alpha Medical livrează echipamente medicale la majoritatea spitalelor din țară. Conform Sistemului Electronic de Achiziții Publice, firma grecului a semnat aproape 2.000 de contracte cu instituții medicale din întreaga țară. Din numărul total de contracte, 255 au fost câștigate în urma unor licitații și au

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

ANIVERSARE
În noiembrie 2018, Spitalul Universitar de Urgență București a împlinit 40 de ani. Ocazie cu care Sorin Oprescu a primit un tablou de la o fostă colegă.

o valoare cumulată de peste 10,8 milioane euro. Restul de 1.701 contracte reprezintă achiziții directe cu o valoare de peste 1,6 milioane euro. În total, valoarea cumulată a contractelor se învârte în jurul sumei de 12,4 milioane euro.

Materiale sanitare puse deoparte de angajați

Farmacia Spitalului Universitar este o sursă inepuizabilă de surprize. De exemplu, în perioada 2015 – 2017, în stocul spitalului figurau mai multe cantități de medicamente expirate, evaluate la peste 85.000 de lei. Medicamentele au fost scoase din evidența contabilă, dar nu au fost predate imediat firmei care se ocupă cu arderea deșeurilor medicale. Tot din farmacia spitalului au fost scoase medicamente în valoare de 41.088 de lei pentru care nu există documente legal întocmite, fiind declarate minus de inventar.

Seria neregulilor continuă și la programul de Acțiuni Prioritare ATI. De data aceasta s-au găsit medicamente expirate din farmacie în valoare de 18.267 de lei. Pe inventar s-au găsit în plus diferite materiale sanitare în valoare de 65.260 de lei. Ceea ce înseamnă că angajații spitalului puneau deoparte materiale sanitare în loc să le folosească în beneficiul pacienților. Pe lângă plusuri, există și minusuri. Alte tipuri de materiale sanitare, în valoare de 72.143 de lei, nu s-au regăsit la inventar. Ce s-a întâmplat cu ele nu știe nimeni. Paguba a rămas în sarcina Spitalului Universitar, pentru că nu s-au făcut propuneri din partea comisiei „cu privire la cauzele plusurilor și ale lipsurilor constatate și persoanele vinovate, precum și propuneri de măsuri în legătură cu acestea", se menționează în raportul Curții de Conturi.

Totodată, s-au găsit mai multe materiale sanitare expirate formate din kit-uri pentru dializă hepatică, kit-uri

Un aparat performant de radiologie de 400.000 de lei a fost cumpărat și depozitat fără a fi folosit

picco, cablu + transducer de unică folosință, kit reactive high tech și teacă introductoare pentru SWAN – GANZ, toate evaluate la peste 283.000 lei.

Implanturi și proteze mamare dispărute

În septembrie 2018, la nivelul Spitalului Universitar s-a format o comisie pentru inventarierea Subprogramului de Reconstrucție mamară după afecțiuni oncologice prin endoprotezare. La o primă vedere, s-a constatat că de pe inventar lipsesc trei implanturi mamare și două proteze mamare, evaluate la aproximativ 10.000 lei. Procesul verbal de inventariere nu a fost avizat de managerul Adriana Nica, nu are avizul departamentului juridic și nici nu au fost stabilite cauzele în care acestea au dispărut. Și, evident, nici cine este vinovat.

11 săli de operație, în conservare

Șefii Spitalului Universitar s-au lăudat în ultimii patru ani că au cel mai modern bloc operator din țară. Doar că este nefuncțional, deși are 11 săli de operații: două săli polivalente de tip traumă, două săli tip CCV, trei săli NCH și ortopedie, plus patru săli chirurgie generală și specialități. Cele 11 săli au fost realizate la cele mai înalte standarde europene, cu circuite separate pentru produsele folosite și cele noi. Din aprilie 2015, însă, acest bloc operator a intrat în conservare (deși, dacă ar fi fost folosit, s-ar fi evitat mai multe cazuri de pacienți care s-au pricopsit cu infecții nosocomiale).

O explicație este că șefii care s-au perindat pe la conducerea Spitalului

Universitar nu au achiziționat toată aparatura medicală necesară pentru dotarea sălilor de operații. În schimb, inspectorii trimiși în control au găsit mai multe echipamente medicale care nu au fost puse în funcțiune niciodată. De exemplu, s-a găsit o lampă scialitică care a costat 129.484 lei, pentru care s-au înregistrat cheltuieli de amortizare de peste 31.000 lei. Plus două pandante de aducție a gazelor respiratorii, care au costat aproape 100.000 lei. Echipamente medicale nefolosite pentru care s-au înregistrat cheltuieli de amortizare aproape 30.000 lei.

Totodată, echipa de control a căutat zece lămpi scialitice Raise, cu o valoare totală de 980.000 lei, echipamente medicale care nu fost înregistrate în contabilitate ca mijloace fixe amortizabile.

Preț triplat la aparatură

În 2015, spitalul a fost condus de managerul Cătălin Cârstoiu. Acesta declara la începutul acelui an că echipamentele medicale pentru cele 11 săli de operații din noul bloc operator urmau să coste în jur de cinci milioane de euro: „Cam pe aici, vor fi echipamente de ultimă generație".

De abia în toamna anului trecut, actualul manager Adriana Nica a anunțat organizarea unei licitații pentru achiziționarea echipamentelor medicale, împărțită în cinci loturi. Doar că acestea nu vor mai costa cinci milioane de euro, ci 59,7 milioane de lei, adică 12,7 milioane de euro (fără TVA).

Mai mulți angajați ai Universitarului, în special medici, au beneficiat ilegal de plata concediilor pentru că sunt angajați în același timp la mai mulți angajatori din sectorul public. Astfel, în 2015, s-au plătit ilegal concedii în cuantum de 205.476 de lei. În 2016, plățile au crescut la peste 255.000 de lei. În 2017, cheltuielile cu plata concediilor ilegale au ajuns la 372.666 de lei. În total, e vorba de 833.263 lei, bani care au zburat din conturile spitalului pe concedii ilegale.

Prelucrarea datelor, parazitată

Colectarea datelor clinice la nivel de pacient și încadrarea în grupa de diagnostic, astfel încât serviciile medicale prestate în regim de spitalizare să poată fi validate de Școala de Sănătate Publică și Management Sanitar cât și de Casa de Asigurări, scoate la iveală o afacere controlată de doctorul Dan Aurelian Lăzărescu printr-o firmă cu un singur angajat.

Firma acestuia, Dal Health Management & Consulting SRL, a primit peste 218.000 de lei de la Spitalul Universitar de Urgență pentru un contract de „servicii de prelucrare informatică a datelor în vederea îmbunătățirii indicatorilor de performanță ai managementului achizitorului". Practic, trebuia să acorde suport pentru corectarea erorilor identificate, precum și recomandări pentru codificare, conform regulilor de validare/codificare. În plus, trebuia să facă o analiză extinsă în vederea identificării altor neconcordanțe la completarea Foilor de Observație Clinică Generală (FOCG). Numai că Spitalul Universitar are în componență structuri cu personal propriu angajat care avea atribuții în acest sens.

Partenera lui Oprescu vede economii în pierderi

Conform documentelor consultate de *Newsweek România,* conducerea Spitalului Universitar a decis să semneze contractul în 2016 cu firma drului. Lăzărescu în urma unei achiziții directe, care avea la bază un referat de necesitate. Ulterior, contractul s-a prelungit, după ce au fost emise alte referate de necesitate. Culmea, justificarea serviciilor achiziționate nu este susținută de o scădere substanțială a gradului de invalidare a serviciilor medicale efectuate. Din analiza foilor de observație invalidate/neconfirmate rezultă că numărul cazurilor invalidate a crescut cu 21%. Adică în anul 2016 au fost raportate 888 de cazuri invalidate, iar cu un an înainte - 733.

„Deși spitalul avea posibilitatea identificării erorilor care au dus la invalidarea cazurilor de spitalizare continuă și de zi, prin personalul propriu de specialitate care utilizează sistemul informatic integrat la nivelul SUUB, totuși aceasta a procedat la angajarea și plata unor servicii asemănătoare de la un alt prestator extern", se menționează în raportul Curții de Conturi. Cu alte cuvinte, prin acest contract, SUUB a aruncat banii publici pe fereastră.

Managerul Adriana Nica a justificat continuarea contractul cu firma dr. Lăzărescu prin faptul că Serviciul Statistică și Evaluare Medicală are în structură un post de medic specialist, medic care și-a luat concediu cu plată apoi a demisionat. „În ceea ce privește valoarea serviciilor (...) acestea au fost echivalența unui salariu de medic specialist, iar după 01.03.2018 reprezintă mai puțin de jumătate din salariul lunar al unui medic specialist, ceea ce pentru spital înseamnă o economie de fonduri".

Dar din documente rezultă că toate erorile sistemului informatic au fost soluționate de către personalul Serviciului Statistică în colaborare cu șefii de secție, medici curanți, registratori și operatori de date.

Sorin Oprescu a condus SUUB, oficial, între 1994 și 2006, dar și în prezent are un cuvânt greu de spus în spital

Contractele domnului Lăzărescu

Medicul Dan Aurelian Lăzărescu este asociat unic al firmei Dal Health Management & Consulting SRL. Conform datelor Ministerului de Finanțe,

REACȚIE
Manager al SUUB, Adriana Nica (jos) nu a fost foarte tare deranjată de ministrul Sănătății, Sorina Pintea, care a cerut un control în urma căreia s-au dat doar niște amenzi.

firma a raportat pentru perioada 2015 - 2017 o cifră de afaceri cumulată de 1,5 milioane lei și un profit de peste un milion de lei. Bani făcuți cu un singur angajat. Cu toate acestea, are contracte obținute prin atribuire directă cu mai multe spitale, inclusiv cu Administrația Spitalelor și Serviciilor Medicale București (ASSMB), instituție publică din subordinea Primăriei Capitalei și care gestionează 21 de spitale.

În octombrie 2010, ASSMB era condusă de Marius Savu, un apropiat al lui Sorin Oprescu, primarul de atunci al Bucureștiului. Atunci, firma lui Lăzărescu a primit un contract de 58.000 lei pentru „servicii de analiză date". Ulterior, au fost atribuite direct mai multe contracte a căror valoare s-a situat sub 10.000 de euro. Afacerea lui Lăzărescu s-a extins, apoi, în mai multe orașe din țară.

SUUB sub domnia lui Oprescu

Fostul primar al Capitalei, Sorin Oprescu, este cunoscut ca „starostele" Spitalului Universitar de Urgență București. Acesta s-a aflat la conducerea spitalului din 1994 până în 2006. Ulterior, a continuat să păstorească spitalul din umbră. Oficial, azi, spitalul este condus de managerul Adriana Nica. Ea a recunoscut într-un interviu că se sfătuiește cu Sorin Oprescu în ceea ce privește managementul spitalului. „Da, mă sfătuiesc cu Sorin Oprescu. Dar deciziile le iau numai cu echipa managerială și doar așa se iau hotărârile finale", spunea Adriana Nica.

Sorin Oprescu a fost suspendat din funcția de primar general al Bucureștiului, după ce a fost arestat preventiv pe 6 septembrie 2015 la cererea procurorilor anticorupție. Atunci, a fost acuzat că a primit o șpagă de 25.000 de euro de la unul dintre șefii din subordinea sa. În 2016, Sorin Oprescu a revenit la Spitalul de Urgență pentru a-și relua activitatea de medic chirurg, dar fără a mai avea vreo funcție administrativă.

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Dragnea și ai lui vor fura alegerile de frică

Dragnea a trecut demult, din păcate pentru România, de punctul în care să se mai poată opri. Pentru liderul PSD nu mai există decât două opțiuni: ori ne pune pe toți în genunchi, ori ajunge la închisoare. Suntem, altfel spus, în următorii doi ani electorali, mai mult decât până acum, la faza de „care pe care".

Liderul PSD și gașca din jurul său – Dăncilă, Vâlcov, Iordache, Drăghici, Nicolicea, Șerban, Ștefănescu, Tăriceanu, Tudorel – sunt conștienți că, dacă pierd alegerile din 2020, va urma epoca răzbunării împotriva lor.

Andrei Caramitru, consilierul președintelui USR, a anunțat asta deja. Deși declarațiile sale au stârnit o scurtă furtună, toată lumea știe că așa va fi. Dacă opoziția, câștigă alegerile, nu va avea altă opțiune decât să răstoarne toate legile și ordonanțele antidemocratice adoptate în acești patru ani, să revitalizeze DNA și să reasigure independența justiției, să îi bage la închisoare pe toți cei care au create haosul pe care îl trăim în această guvernare nefastă.

Tocmai de aceea, PSD va face orice e posibil să împiedice actualele partide de opoziție să ajungă la guvernare. Iar orice înseamnă chiar orice, inclusiv fraude masive la următoarele runde de alegeri. Vor încerca să fraudeze cele patru scrutine ce urmează nu doar pentru că așa le e felul, să fure, ci pentru că le e cu adevărat frică de ce ar putea urma după. Frica de spații închise este singura care-l guvernează pe Dragnea și singura în numele căreia guvernează PSD și ALDE.

Nominalizarea la Autoritatea Electorală Permanentă a lui Mircea Drăghici, unul dintre membrii găștii, anchetat de Parchetul General pentru modul cum a folosit subvenția de la stat alocată PSD și implicat în recent anunțatele dosare deschise de către DNA pe aceeași temă, ne arată că așta e planul final.

Dragnea controlează, în acest moment, principalele instituții implicate în alegerile europarlamentare, primele care vin: Ministerul de Interne, prin Carmen Dan, Autoritatea Electorală Permanentă, prin Drăghici, prefecții, numiți de guvern, și marc parte dintre primarii partidului, de care depind, de fapt, jocurile la bază.

Dar și pe cele secundare, pentru că, de exemplu, în „comisia tehnică centrală pentru coordonarea activităților de organizare a alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European" fac parte și șefii Agerpres, TVR și Radio România, toți fideli PSD.

Prin urmare, au toate pârghiile necesare pentru a încerca să fure alegerile. Asta dacă nu luăm în calcul și speculațiile că PSD ar putea chiar emite o ordonanță de urgență prin care alegerile libere să fie viciate cu legea în mână.

Au ordonanța 114 și ordonanța pentru subordonarea totală a secției speciale de investigare a magistraților, în ciuda tuturor criticilor, ce i-ar opri să o adopte și aceasta?

Nu vor să își piardă libertatea și, prin urmare, mai au nimic de pierdut. Iar pe democrație nu dau nici măcar doi bani din cei mulți pe care i-au luat de la noi. N

RĂZVAN CHIRUȚĂ
este redactor-șef al Newsweek România

RAMONA URSU

Vești bune de pe frontul de Est

După doi ani de guvernare, premierul de facto, președintele Camerei Deputaților și al PSD și liderul absolut al României, Liviu Dragnea, a pierdut un lucru esențial. Asta deși, la prima vedere, ni s-ar putea părea că a câștigat, dacă ne uităm doar la masacrul din justiție. Masacru care nu i-a adus, însă, libertatea visată. Dragnea a picat exact la materiile care l-au adus la putere. Și, odată cu el, în hăul politic în care s-a aruncat, trage și partidul.

În 2017, imediat după ce PSD a câștigat alegerile cu zdrobitorul scor de 45%, Dragnea s-a autoproclamat „singurul care știe, din scoarță în scoarță, programul de guvernare". Era momentul în care liderul social-democrat era pe val și își asuma, în fața electoratului, sute de promisiuni care ar fi trebuit să le aducă românilor doar lapte și miere. Politic, o atitudine normală pentru un dictator, așa cum urma să-l vedem în anii care au urmat: iei un partid prăbușit, așa cum era PSD după guvernarea Ponta, obții, după un an, un procent uluitor la vot, la care nici măcar pesediștii nu visau, îți asumi toate meritele, dar și toată puterea și transmiți clar și partidului, și poporului că tu ești singurul care știe cum trebuie să meargă lucrurile în țară.

Era și momentul în care o astfel de asumare îi venea mănușă lui Dragnea: conturile țării erau pline, România se

mai liniștise după un an de guvernare tehnocrată, dublată de un președinte care primise încrederea a peste șase milioane de cetățeni. În privința justiției, publicul se simțea răzbunat, începuse să se facă dreptate, după prea mulți ani în care parchetele și instanțele abia mișcau. Personaje precum Dan Voiculescu, Adrian Severin, Adrian Năstase erau deja după gratii, iar DNA defila cu alte zeci de dosare cu baroni. Pe fondul acesta oarecum de normalitate care se așezase peste țară, Liviu Dragnea avea confortul de a promite orice poporului, de a juca pe degete premieri, miniștri, parteneri de guvernare, dar și rivali politici sau din zona societății civile. Era stăpânul absolut.

De ce, pe valul acesta, a pierdut la fel de zdrobitor cum a câștigat puterea în urmă cu doi ani? Dacă ne uităm la un sondaj IMAS pe luna ianuarie, PSD a pierdut 20 de procente, ajungând la 24,5%. Parte din procente s-au dus la Pro România, circa 9%, altele au migrat, cel mai probabil, către ALDE, care a crescut de la 6%, cât a obținut la alegerile din 2016, la 12%. Sigur că, pentru tabăra de dreapta, nu e foarte încurajator că mai toți votanții care au părăsit PSD au sărit în barca lui Ponta sau în cea a lui Tăriceanu. Însă strict vizându-l pe Liviu Dragnea, cel mai periculos personaj politic al momentului și cel care are nu doar puterea, dar și motivația de a da foc țării doar pentru a se salva de pușcărie, prăbușirea PSD în sondaje e cea mai bună veste de pe frontul de Est. Și asta pentru că, acum, prăbușirea PSD echivalează cu cea a lui Dragnea, „singurul care știe...". Iar asta e prima bătălie pe care o avem de câștigat. N

RAMONA URSU
este senior editor al *Newsweek România*

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

CRISTIAN PREDA

Doctor

Unora ar putea să li se pară că e un adevărat blestem. Într-adevăr, de câțiva ani încoace, termenul „doctor" e evocat public doar în conexiune cu ideea de fraudă. Discuțiile despre plagiat pornite în 2012 au arătat că există mulți doctori în științe care au furat din operele altora și au profitat, apoi, în diverse feluri de pe urma distincției obținute. De curând, a fi doctor a fost asimilat cu un delict și mai grav, întrucât privește chiar viața unor cetățeni români.

Cazul care a deschis discuția e cel al unui italian. Ipochimenul a lucrat un an în România sub un nume englezesc. Și-a luat o identitate de împrumut întrucât în țara sa de baștină fusese condamnat pentru înșelăciune. Ajuns la noi, a susținut că e medic, specialist în chirurgie estetică. Drept dovadă, a prezentat o diplomă obținută la Priștina. Nimeni din Ministerul Educației nu și-a dat seama că e vorba despre un fals, deși pe hârtia cu pricina scria că a fost emisă în Serbia în 2013. Da, așa e, din 2008 orașul cu pricina e capitala Kosovo. Cârcotașii vor spune că nici Dâncilă nu știe prea bine unde e Priștina. Revenind la oile noastre, să spunem că, atunci când impostura a fost dată în vileag, s-a aflat că italianul nu numai că nu e medic, dar n-a reușit nici măcar să termine un liceu.

Imediat după ce presa a scris despre toate astea, s-a arătat cu degetul spre spitalele private, întrucât italianul care se dădea chirurg englez păcălise stabilimente de acest fel. După câteva zile, surpriză! A apărut un caz și în secția de ginecologie a unui spital public județean, iar grozăvia e și mai mare. O femeie care pretindea că e doctor a lucrat acolo nu un an, ci zece. Spre deosebire de italian, ei i-a fost imposibil să treacă până și de primul an de liceu. Diploma de care s-a folosit era falsificată în chip grosolan: pretinsa doamnă ginecolog a copiat de pe Internet certificatul de licență al unui absolvent din Sibiu și a modificat numele și prenumele, specializarea, locul absolvirii.

Dezvăluirea acestor situații a creat stupoare în rândul publicului. Îngrijorările legate de sistemul de sănătate erau oricum foarte mari. Până acum toată lumea critica accesul dificil la îngrijire, lipsa medicamentelor sau condițiile de igienă din spitale. Acum a devenit clar că în unele stabilimente poți încăpea pe mâna unor măcelari. E încă un efect al corupției. E evident că și recunoașterea unor diplome false, și exploatarea lor au fost posibile fiindcă instituționalizarea mitei afectează azi cam toată administrația.

Va plăti cineva din Ministerul Educației sau din Inspecția Sanitară pentru certificarea imposturii? Dacă da, cine? Nu contați pe miniștri. Ei și-au găsit, ca de obicei, scuze. N

CRISTIAN PREDA
este europarlamentar și profesor de științe politice la Universitatea București

JUSTIȚIE

EuroKOvesi

Guvernarea PSD-ALDE nu susține candidatura Laurei Codruța Kövesi la funcția de procuror european șef de teama anchetelor pe care le-ar putea prelua Parchetul UE.

COMUNISM
Tudorel Toader, primit în PCR în studenție » P.24

PARCHETUL EUROPEAN, CREAT LA inițiativa europarlamentarului Monica Macovei, are toate șansele să devină o instituție de temut la nivelul întregii Uniuni Europene atunci când este vorba despre fraudarea fondurilor europene.

Anchetele vor fi mult mai rapide și vor fi supervizate de structura centrală a European Public Prosecutor's Office, care va lucra îndeaproape cu procurorii delegați în cele 22 de state membre.

Pe lângă procurorul șef, din structura centrală vor mai face parte 22 de procurori. Guvernele din fiecare stat membru vor trimite o listă cu câte trei candidați care vor fi evaluați de aceeași comisie apolitică de nominalizare ca și în cazul desemnării procurorului șef. Însă comisia poate respinge toate cele trei nominalizări până când statul respectiv va trimite oameni pregătiți corespunzător. Structura națională a Parchetului European va avea procurori delegați în fiecare dintre statele membre, numărul acestora fiind stabilit în funcție de mărimea țării respective. Anchetele acestora vor fi supervizate și chiar preluate de structura centrală dacă se constată o stagnare a acestora.

Așadar, Parchetul UE are mult mai multe șanse de a-i trimtie în fața instanțelor naționale pe cei acuzați de fraude cu fonduri UE sau cu TVA la fonduri UE, decât parchetele naționale.

De aici și eforturile disperate ale camarilei lui Liviu Dragnea de a o bloca pe Laura Codruța Kövesi în drumul ei spre funcția de procuror-șef european, dar și de a distruge statul de drept.

Aceasta se întâmplă în contextul în care liderul PSD este acuzat de constituirea unui grup infracțional organizat pentru obținerea frauduloasă de fonduri europene, dosar întocmit la sesizarea OLAF.

Deocamdată, meciul se joacă, iar reacția magistraților români față de modificările legislative făcute cu mâna lui Tudorel Toader este una deosebit de dură.

Foto GULIVER / GETTY IMAGES

2006

Verde pentru Parchetul General

Laura Codruta Kövesi a ajuns la sediul Consiliului Superior al Magistraturii din București, la 27 septembrie 2006. Secția pentru procurori a CSM a avizat favorabil, cu unanimitate de voturi, propunerea ministrului Justiției Monica Macovei pentru numirea ca procuror general al României a Laurei Codruța Kövesi. Numirea oficială avea să fie făcută la 2 octombrie 2006, printr-un decret al președintelui Traian Băsescu. Kövesi a fost prima femeie și cel mai tânăr procuror șef al Parchetului General.

2012

Audiată pentru plagiat

Procurorul general, Laura Codruta Kövesi, a făcut o declarație de presă, după ce a fost audiată, la 27 iulie 2012, în Consiliul Național de Etică (CNE) din București, în cazul sesizării de plagiat privind lucrarea sa de doctorat. Ea a declarat că a adus argumente și a prezentat probe care dovedesc faptul că nu a plagiat, iar un verdict nu poate fi decât în acest sens. În final, acuzația de plagiat s-a dovedit nefondată, iar Laura Codruța Kövesi a fost numită procuror șef al DNA, în noiembrie 2012.

2016

Medaliată cu Steaua Polară

Laura Codruța Kövesi, procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție (DNA), a fost decorată, la 3 noiembrie 2016, cu titlul de Comandor al Ordinului Steaua Polară, conferit de regele Suediei pentru lupta împotriva corupției din România. Titlul i-a fost înmânat Laurei Kövesi de către ambasadorul Suediei la București, Anneli Lindahl Kenny, în prezența ambasadorului Statelor Unite la București, Hans Klemm, precum și a mai multor ambasadori ai unor state din Uniunea Europeană, a reprezentanților DNA și ai altor instituții și ONG-uri din România care luptă împotriva corupției.

2019

Cercetată de Secția Specială

Laura Codruța Kövesi a fost întâmpinată cu aplauze și scandări anti-PSD, la 15 februarie 2019, când a ajuns la Parchetul General pentru a fi audiată de către procurorul Adina Florea, ca urmare a unui denunț depus de Sebastian Ghiță referitor la extrădarea lui Nicolae Popa, condamnat în dosarul prăbușirii FNI. Fosta șefă a DNA a declarat că este nevinovată și că își va continua parcursul în procedura pentru ocuparea funcției de șef al Parchetului European, considerând că această anchetă este un abuz.

Cine trebuie să se teamă de Parchetul European

Noua instituție vizează orice fel de infracțiune legată de fraudarea fondurilor europene în 22 de state membre, printre care și România.

PARCHETUL UE A FOST CREAT LA inițiativa europarlamentarului român Monica Macovei. În momentul de față, se estimează că frauda cu fonduri europene este de 500 de milioane de euro pe an, iar frauda cu TVA-ul la fondurile europene este de peste 50 de miliarde de euro anual.

„Înființarea unui Parchet European a fost cerută de realitate pentru că sistemul de până în 2017, când s-a făcut European Public Prosecurtor's Office (EPPO), nu era eficient. Nu erau anchetate toate cazurile de fraudă, ca urmare nu erau condamnări și nu erau recuperări de bani. Fondurile nu se întorceau acolo unde trebuie, adică în bugetele statelor membre, la sănătate, educație și infrastructură cum e cazul României. Banii rămâneau în buzunarele infractorilor. Mă gândesc la România acum, la infrastructură, și rămâneau în buzunarele infractorilor. Până acum exista doar OLAF (Oficiul European Anti- Fraudă) care efectua cercetări administrative și, dacă avea indicii de fraudă, sesiza parchetele din statele membre pentru începerea urmăririi penale.

În perioada 2007-2017, s-a constatat că 31% din sesizările OLAF nu au fost urmate de trimiteri în judecată în statele membre, adică dosarele au fost închise. Asta a dus la cerința unui răspuns european. Procurorul Public European are o misiune clară, cu puteri de investigare oriunde în Uniunea Europeană. El face anchetă cap-coadă și trimite dosarul în judecată, dacă e cazul, sau îl închide. Procurorul european decide și în ce țară trimite dosarul în judecată, în cazul unor infracțiuni transfrontaliere de fraudare a fondurilor europene", a explicat Monica Macovei pentru *Newsweek România*.

Structura

Parchetul European are o structură centrală și una națională. Structura centrală este formată din Colegiul Procurorilor Europeni, în timp ce din structura națională vor face parte procurori europeni delegați în fiecare dintre țările membre.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

Din Colegiul Procurorilor Europeni fac parte procurorul european șef, pentru care sunt alegeri acum, și alți 22 de procurori din țările membre, inclusiv din statul din care va face parte procurorul șef.

Comisia care a evaluat candidaturile pentru funcția de procuror european șef a fost una apolitică, formată numai din profesioniști (un procuror cu o vastă experiență, un fost membru al Curții de Justiție, un fost membru al Curții de Conturi, un fost membru național al Eurojust, cinci procurori de înalt nivel, doi membri ai instanțelor supreme naționale și un jurist cu competențe recunoscute).

Până la decizia Parlamentului European, cei trei procurori rămași în cursa pentru șefia EPPO au trecut prin evaluările și voturile Comisiei LIBE (Libertăți civile, Justiție și Afaceri Interne) și ale Consiliului COREPER din care fac parte șefii reprezentanțelor permanente ale statelor UE. În ambele situații, au votat doar membrii celor 22 de țări care fac parte din EPPO.

Cele două comisii decid împreună care este candidatul cel mai potrivit pentru funcția de procuror european șef, acesta urmând să fie votat în Parlamentul European. Desigur, nominalizarea finală se face în urma unor negocieri între reprezentanții statelor membre.

Procurorii nominalizați de Guverne pot fi respinși

Din structura centrală a EPPO, pe lângă procurorul șef, vor mai face parte 22 de procurori. Guvernele din fiecare stat membru trimit o listă cu câte trei candidați care vor fi evaluați de aceeași

PARLAMENTUL EUROPEAN va avea ultimul cuvânt la desemnarea procurorului european șef

comisie de nominalizare ca și în cazul desemnării procurorului șef. Dacă această comisie nu este însă mulțumită de competențele sau experiența unui candidat, se cere statului care l-a trimis să facă o altă nominalizare. Comisia poate respinge toate cele trei nominalizări până când statul respectiv va trimite oameni pregătiți corespunzător. Odată aleși, acești procurori intră în Colegiul procurorilor europeni alături de șeful EPPO. Apoi își vor vota doi procurori șefi adjuncți dintre ei.

Urmează apoi structura națională a Parchetului European, care va avea procurori delegați în fiecare dintre statele membre.

Procurorii delegați vor fi numiți de către structura centrală a EPPO pe baza unor propuneri venite de la Guvernul țării respective. Numărul acestor procurori va fi stabilit în funcție de mărimea fiecărui stat membru. Și în acest caz, Colegiul Procurorilor Europeni poate respinge anumite candidaturi pe motiv de competență.

Procurorii delegați funcționează în numele EPPO în toate statele membre și au un statut de independență totală, așa cum au și procurorii din structura centrală, care va avea sediul la Luxemburg. Procurorii europeni vor avea aceleași competențe ca procurorii naționali în privința urmăririi penale, a trimiterii în judecată, dar competențele și statutul specific date acestora sunt speciale și sunt prevăzute în regulamentul EPPO din 2017. Ei sunt responsabili pentru investigațiile pe care le-au inițiat, care le-au fost alocate și pe care le-au preluat în temeiul dreptului de evocare. Sunt responsabili pentru trimiterea în judecată, au competența de a pleda, de a participa la obținerea probelor și chiar ei se vor ocupa de obținerea probelor. „E foarte importantă obținerea de probe, pentru că este total diferită de ceea ce a fost până acum și va ușura cooperarea judiciară care acum este parțial anevoioasă. Gândiți-vă cât durează acum să se facă audierea unui martor dintr-o altă țară prin comisia rogatorie. Acum nu va mai fi cazul. Spre exemplu, procurorul italian îi trimite procurorului francez întrebările, acesta audiază martorul și totul s-a rezolvat în două-trei zile cel mult. La fel în cazul percheziților. Este nevoie de o percheziție într-o altă țară, se ia legătura cu procurorul european delegat din acea țară și acesta va face percheziția. La fel și în cazul interceptărilor. Fiecare probă de felul acesta respectă legislația statului membru. Atunci când procurori din țări diferite lucrează împreună pe un caz frontalier, solicitările unui procuror delegat către un alt procuror delegat nu pot fi refuzate pentru că ei lucrează împreună la același caz. Același lucru se întâmplă și la un caz investigat într-o singură țară", a explicat Monica Macovei.

Parchetul UE ar trebui să își preia atribuțiile până la finalul anului 2020

Țările membre EPPO

În 2017, instituția Parchetului european era susținută de 16 state, printre care și România. Între timp, prin schimbarea mai multor guverne, la EPPO au mai aderat 6 țări. Cele 22 de state europene sunt: România, Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Croația, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Slovacia, Slovenia și Spania. Instituția este, în continuare, deschisă pentru celelalte țări.

Procurorii UE pot prelua anchetele care stagnează

Structura Centrală a EPPO poate fi sesizată de către orice cetățean, nu neapărat european, care află date despre o fraudă cu fonduri europene.

PROCURORII EUROPENI MAI pot fi sesizați de orice agenție europeană, orice insituție europeană, de Eurojust, de Europol și, evident, de OLAF. Sesizările pot veni și prin intermediul procurorilor delegați.

Fraudele cu fonduri europene de peste 10.000 de euro și fraudele cu TVA la fonduri europene de peste 10 milioane de euro intră automat în Competența Parchetului European.

Structura centrală a EPPO, organizată în patru camere, poate prelua un caz dintr-o țară în care ancheta procurorilor europeni delegați stagnează.

„Structura centrală poate da instrucțiuni procurorilor delegați și de asemenea, le poate da acestora lămuriri. Fiecare cameră a EPPO central va avea un număr de țări în supraveghere și, ca atare, va urmări dosarele din acele state. Dacă se consideră că anchetele nu merg bine, vor fi date îndrumări procurorilor delegați. La rândul lor, procurorii delegați pot cere lămuriri. Structura centrală poate decide preluarea unor dosare dacă se observă că acestea stagnează chiar și după ce au fost date toate instrucțiunile și lămuririle.

De asemenea, decizia de terminare a anchetei, adică de a nu trimite un dosar în judecată nu o poate lua procurorul delegat fără aprobarea structurii centrale, tocmai pentru a fi evitată influența politică din statele membre", arată europarlamentarul Monica Macovei pentru *Newsweek România*. Totodată, Parchetul European decide țara în care se trimite dosarul în judecată atunci când este vorba despre o infracțiune transfrontalieră și probele sunt adunate din mai multe state membre.

Relația cu OLAF

Oficiul European Anti-Fraudă va face în continuare cercetări administrative, dar în momentul în care va avea un indiciu de fraudă se va adresa direct Parchetului European. Din acel moment, ancheta va fi preluată de procurorii europeni.

FRANS TIMMERMANS, prim-vicepreședintele Comisiei Europene, este unul dintre susținătorii Laurei Codruța Kövesi pentru funcția de procuror-șef european. Înființarea Parchetului UE s-a făcut la inițiativa europarlamentarului Monica Macovei (sus)

A fost pus la punct și un sistem prin care cele două instituții să nu lucreze concomitent la același caz.

Atât EPPO, cât și OLAF vor avea acces fiecare la baza de date a celeilalte. Nu va fi un acces total și nici măcar parțial. Răspunsul va fi unul de tip „it" or „not it", adică este sau nu este anchetată aceeași fraudă de ambele instituții.

OLAF se va ocupa în continuare de recuperarea prejudiciilor ca urmare a anchetelor administrative la care se descoperă iregularități.

„Pentru statele membre care nu au intrat în EPPO, se va face o cooperare întărită, acorduri bilaterale de cooperare. Eu am stat de vorbă cu toți miniștrii de Interne și de Justiție, iar cei care nu au vrut să facă parte din EPPO nu au vrut să intre în competența acestui Parchet infracțiunile cu fraudarea TVA-ului la fondurile europene, spunând că asta e treaba ministerelor lor de Finanțe. Bun, dar asta este frauda cea mai mare și este infracțiune. În România, spre exempu, este infracțiune. În unele state nu este infracțiune, acolo se ocupă Ministerul de Finanțe să recupereze prejudiciile. Nu e în regulă. Mai ales că nici nu știm cât recuperează în mod real. Vom face cooperare strânsă cu aceste țări, dar în orice moment, alte state se pot alătura EPPO. Așa a fost cu Olanda. Când s-a schimbat guvernul, am și primit un mail de la noul ministru care mi-a spus că se bucură că poate intra în EPPO", a declarat Monica Macovei.

Infracțiunile vizate

Fraudele cu fonduri europene și frauda cu TVA la fondurile europene sunt principalele acțiuni vizate de Parchetul UE, iar toate definițiile acestora sunt cuprinse în Directiva protecției financiare a UE, adoptată la 5 iulie 2017, cu termen de transpunere de doi ani de zile în legislația tuturor statelor membre. Termenul expiră, așadar, la 6 iulie 2019, iar România nu a transpus încă în lege această directivă care a stabilit și definit peste 20 de infracțiuni care intră în competența EPPO.

„Pot să vă dau câteva exemple: utilizarea sau prezentarea de documente false, incorecte sau incomplete având ca efect deturnarea sau reținerea necuvenită de fonduri sau active de la bugetul Uniunii, bugetele gestionate de Uniune sau în numele acesteia; nedivulgarea de informații; utilizarea necorespunzătoare a astfel de fonduri sau active în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate; utilizarea sau prezentarea de documente sau declarații false, incorecte sau incomplete care diminuează în mod ilegal resursele bugetului Uniunii; nedivulgarea de informații în acest sens, schemele frauduloase cu TVA; spălarea de bani. Corupția pasivă și activă e definită pe multe rânduri, în detaliu. E definit și funcționarul public și funcționarul nepublic, totul în amănunt", a precizat Monica Macovei.

Procurorul-șef european are un mandat de 7 ani, care nu poate fi reînnoit

România, în procedură de infrigement

România nu a transpus nici până acum în legislația națională Directiva Europeană 2015/849 privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, iar acest lucru a făcut ca țara noastră să intre în procedura de infrigement. Ca urmare, țara noastră va fi amendată cu sume de ordinul milioanelor de euro. Comisia Europeană a propus impunerea de către Curtea Europeană de Justiție a plății unei sume forfetare, precum și a unor penalități zilnice până când România va transpune această directivă.

România mai are probleme și în privința Directivei privind Confiscarea Extinsă. Aceasta trebuia adoptată încă din 2016. În 2017, Tudorel Toader a trimis un proiect de transpunere către Parlament unde zace și acum, doar că la aproape toate prevederile scrie că nu fac „obiectul acestui proiect de lege". Acum, România este în procedură de infrigement și pentru întârzierea transpunerii, dar și pentru transpunere incorectă și incompletă. Adică va urma o altă amendă pe care o vom plăti cu toții.

„Tel-Drum", un dosar tipic pentru Parchetul European

România se află pe primul loc în privința investigațiilor care vizează fraude cu fonduri europene, arată un raport al Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) pe anul 2017.

DIN MOMENTUL ÎN CARE Parchetul UE va fi funcțional, procurorii europeni vor investiga direct toate sesizările de fraudă venite de la OLAF, de la alte instituții europene sau chiar de la simpli cetățeni.

În raportul din 2017, OLAF a dat exemplu, fără a da nume de firme sau persoane, frauda din celebrul dosar „Tel- Drum" în care este implicat și liderul PSD, Liviu Dragnea (foto jos).

„Reprezentanții unui municipiu de județ, beneficiarul (proiectului, n.r.), au complotat cu o companie care a făcut proiectul pentru un drum, pentru a impune condiții în documentația pentru atribuirea contractului de pe urma cărora să beneficieze un anumit operator economic și ceilalți să fie descalificați. Ei au falsificat un număr mare de documente, inclusiv proiectul cu specificațiile tehnice și memorandumul pentru construcția drumului, dar și datele privind structura".

OLAF a calculat că prejudiciul în acest caz este de 21 de milioane de euro și a recomandat DNA recuperarea acestuia.

Liviu Dragnea a fost pus oficial sub urmărire penală în acest dosar la 13 noiembrie 2017, fiind cercetat pentru constituirea unui grup infracțional organizat, pentru folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false pentru obținerea frauduloasă de fonduri europene, dar și pentru abuz în serviciu în legătură cu favorizarea firmei Tel Drum în privința acordării de contracte.

Faptele ar fi fost comise în perioada în care era președinte al Consiliului Județean Teleorman.

În 2017 OLAF a deschis 215 noi investigații, unele dintre ele vizând fraudele cu fonduri UE din România

Fraudele autorităților locale

La scurt timp după ce România a avut acces la banii UE, au și apărut condamnările în mai multe cazuri de fraudă cu fonduri europene, în special la nivelul autorităților locale.

Fostul președinte al Consiliului Județean Argeș, PSD-istul Constantin Nicolescu, a fost condamnat definitiv în februarie 2015, la șapte ani și opt luni de închisoare în dosarul în care a fost acuzat că a accesat ilegal fonduri PHARE.

Constantin Nicolescu a ispășit 2 ani și 3 luni din pedeapsa primită în „Dosarul Școlilor", pentru accesarea de către CJ Argeș a 900.000 euro, fonduri PHARE, în vederea reabilitării a patru școli din județ, pe motiv că ar fi fost afectate de inundațiile din aprilie-august 2005. În urma anchetei, procurorii DNA au ajuns la concluzia că școlile n-au fost avariate de respectivele intemperii. Un adevărat record a fost înregistrat în 2010, atunci când peste 20 de inculpați au fost condamnați pentru fraudarea fondurilor europene prin unsprezece decizii definitive ale instanțelor din țară. Prejudiciile stabilite au variat de la câteva sute de euro până la circa 100.000 de euro. Pedepsele au constat în închisoare de cel mult 4 ani, cu suspendare condiționată pe termen de încercare. Printre cei condamnați atunci s-au numărat primarii PD-L Vasile Baciu, comuna Horia, județul Neamț, Ioan Cornel Miculescu, comuna Secaș, jud. Timiș, Ioan Horhat, comuna Jidvei, județul Alba, și președintele Asociației Naționale de Turism Rural, Ecologic și Cultural (ANTREC), Maria Stoian.

Un alt caz a fost cel al Melaniei Vergu, care a deținut funcția de consilier personal al fostului ministru al Educației Daniel Funeriu. Ea a fost condamnată definitiv de Înalta Curte de Casație și Justiție la un an de închisoare cu suspendare, în septembrie 2016, într-un dosar în care a fost trimisă în judecată de DNA pentru fraude cu fonduri europene.

Poliția politică a magistraților

Controversata secție pentru Investigare a infracțiunilor din Justiție (SIIJ) a devenit stat în stat, fiind scoasă Tudorel Toader de sub supervizarea procurorului general Augustin Lazăr, și a început să acționeze: i-a deschis 18 dosare Laurei Codruța Kövesi și a încercat să blocheze anchetarea, de către DNA, a dosarului Tel Drum.

OPINIA PUBLICĂ A RATAT ÎNSĂ momentul cheie al recrutării procurorilor din această secție: o comisie controlată de judecătoarea Lia Savonea a selectat doar persoane care aveau un trecut conflictual cu DNA-ul. Așa-zisul concurs de numire în această secție a fost boicotat de procurorii din Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), iar un judecător din acest consiliu, Andreea Chiș, a propus anularea concursului pentru conducerea secției. Comisia de la Veneția a recomandat ca secția să nu fie înființată. „Limitarea libertății de exprimare a magistraților ridică și ea îngrijorări, la fel și noua secție pentru investigarea magistraților, dar și noua organizare care slăbește rolul CSM, ca garant al independenței sistemului judiciar", a arătat această comisie. Și GRECO, și Comisia Europeană au avut obiecții față de înființarea secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, dar PSD le-a ignorat. *Newsweek România* vă prezintă elementele biografice care arată că mulți membri ai secției de investigare a magistraților au un trecut ostil față de DNA, iar dosarele lor conțin elemente controversate.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Stan, ajutat de guvernul Dăncilă

Fostul adjunct al Inspecției Judiciare (IJ), Gheorghe Stan, promovat acum în fruntea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, avea la activ mai multe acțiuni disciplinare împotriva Laurei Codruța Kövesi la momentul la care a preluat conducerea SIIJ.

„S-a venit cu anumite zvonuri despre care au citit în presă și care trebuiau confirmate într-un fel sau altul", a declarat Kövesi despre controalele coordonate de Stan, prin Inspecția Judiciară. În septembrie 2018, Stan și șeful său de la Inspecția Judiciară, Lucian Netejoru, au fost beneficiarii unei controversate ordonanțe de urgență care le-a permis să își păstreze funcțiile de conducere în cadrul IJ. Stan, fost jurist la AgroTransport Bacău și procuror la Dorohoi, are din 2010 un masterat la academia SRI.

Adina Florea, de trei ori la ușa DNA

Procuroarea din Constanța a fost propusă de trei ori, de ministrul Tudorel Toader, pentru funcția de șefă a DNA. Tot de trei ori a respins-o Iohannis. De altfel, secția de procurori a CSM a avizat negativ propunerea ministrului: „Secția (...) reține că aceasta nu a demonstrat o conștientizare adecvată a diferenței și interdependenței dintre principiul independenței procurorului și cel al subordonării ierarhice (...) Confuzia doamnei procuror este cu atât mai gravă cu cât denotă o atitudine ideatică submisivă". Secția de procurori a CSM a susținut și că a dat dovadă de superficialitate. Acum, ea este adjuncta lui Stan la conducerea secției de investigare a magistraților.

Moraru câștigă confruntarea cu Kövesi

La 19 februarie 2019, Curtea de Apel București a dispus anularea ordinului semnat de Laura Codruța Kövesi prin care s-a dispus revocarea Mihaielei Iorga Moraru din funcția de procuror DNA. Judecătorii nu au fost de acord și cu plata unor daune morale. Ea fusese revocată ca urmare a scandalului înregistrărilor audio dintr-o ședință a DNA. Moraru a câștigat în instanță reîncadrarea la DNA, fiind apoi suspendată din nou ca urmare a trimiterii în judecată într-un dosar al DNA Ploiești. Instanța a retrimis dosarul la DNA, pentru refacerea anchetei, iar Iorga Moraru a putut fi astfel reîncadrată la DNA.

Marin Nicolae nu vrea la testul poligraf

Acesta este unul dintre procurorii care au depus plângeri la Inspecția Judiciară împotriva Laurei Codruța Kövesi, alături de Mihaiela Iorga Moraru și Doru Țuluș, după episodul cu supunerea procurorilor din subordine la testul poligraf. Testul poligraf ar fi fost solicitat în dosarul penal deschis de DNA după apariția înregistrărilor cu șefa DNA, într-o ședință a conducerii parchetului anti-corupție. Cei trei procurori au refuzat însă acest test. Unele publicații susțin că Marian Nicolae a fost procurorul care a oprit în 2013 un flagrant în urma căruia Liviu Dragnea, la aceea vreme ministrul Dezvoltării și vicepremier, urma să primească documente secrete SRI despre Tel-Drum, fotocopiate dintr-un dosar aflat în sediul DNA. Alte publicații afirmă că el i-ar fi cerut ofițerului de poliție judiciară al DNA Dan Emil Manolachi să spună lucruri neadevărate despre Liviu Dragnea.

Magdalena Olteanu, recrutată din liceu

Procuroarea Magdalena Olteanu are adeverință de la CNSAS care arată că, la 16 ani, a fost racolată de Securitate. Ea trebuia să se ocupe de supravegherea operativă a colegilor de la Liceul Sanitar din Constanța.

CNSAS nu i-a atribuit însă calitatea de colaborator al Securității întrucât nu au fost găsite „documente care să conțină informații transmise Securității de către doamna Olteanu Magdalena Iuliana", deși a semnat un angajament și avea nume de cod „Cristina".

Presa a scris că ea a fost susținută de Cristian Deliorga, fost membru al CSM, acum judecător la Curtea de Apel Constanța.

Judecătorii filo-PSD fac selecția

Recrutările în secția de investigare a magistraților au fost supervizate de o comisie formată din judecătoarele Lia Savonea, Nicoleta Țânț și Mariana Ghena. Savonea, în prezent președinte al CSM, este considerată principalul pion al PSD în manipularea sistemului de Justiție. Soțul ei a fost coleg de cabinet de avocatură cu fostul senator PSD Cătălin Voicu, condamnat în două dosare de corupție. În noiembrie 2018, Savonea i-a sugerat Cristinei Tarcea să demisioneze de la conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție. Și judecătoarea Nicoleta Țânț de la Curtea de Apel Brașov este considerată a face parte din gruparea pro-PSD.

Recrutările au fost supervizate de Lia Savonea, Nicoleta Țânț și Mariana Ghena

Comisia de selecție trebuia să aibă patru membri, dar secția de procurori a CSM nu a desemnat pe nimeni. Ei ar fi apreciat că, pe de o parte, nu este firesc ca procurorii să fie selectați de judecători și, pe de altă parte, s-au temut că secția îi va ataca nu pe magistrații corupți, ci pe procurorii care au făcut dosare.

RIDICOL
Adina Florea (stânga) a semnat adresa prin care confirmă cercetarea penală a lui Frans Timmermans. Gheorghe Stan și Mihaela Iorga, doi procurori în conflict cu Kövesi (jos)

Kövesi și Timmermans, sub anchetă

Secția specială de investigare a infracțiunilor din Justiție are deja câteva sute de dosare în lucru. Doar fosta șefă a DNA, Laura Codruța Kövesi , are 18. Într-unul din aceste dosare, ea are calitatea de suspectă, acuzațiile fiind de abuz în serviciu, luare de mită și mărturie mincinoasă.

„Este un dosar ca urmare a plângerii lui Sebastian Ghiță din decembrie 2018", a declarat Adina Florea. Secția specială a invitat-o pe Kövesi la audieri exact în ziua în care aceasta se pregătea să plece la Bruxelles, unde candidează pentru funcția de șef al Parchetului European. La 11 februarie, această secție a înregistrat plângerea ziariștilor de la „Lumea Justiției" – doi dintre aceștia, Răzvan Savaliuc și Adina Anghelescu, fiind, potrivit dezvăluirilor *Newsweek România*, beneficiari ai unor finanțări indirecte de la PSD – împotriva prim-vicepreședintelui Comisiei Europene, Frans Timmermans. Luju.ro a depus plângere penală și împotriva Angelei Cristea, șefa reprezentanței Comisiei Europene la București, și a Verei Jourova, comisarul european pentru Justiție. Cei patru sunt acuzați de constituire de grup infracțional organizat, abuz în serviciu, fals intelectual, comunicare de informații false, toate în legătură cu falsificarea Raportului MCV.

O altă preocupare a acestei secții a fost să preia de la DNA dosarul Tel-Drum, dosar instrumentat de procuroarea Alexandra Lăncrănjan. Procuroarea Adina Florea a refuzat să explice, pentru *Newsweek România*, de ce dorește acest dosar: „Este o anchetă în curs, iar eu dumneavoastră nu am de ce să vă dau explicații".

DNA a precizat, pentru „Agerpres", că „la datele de 21 decembrie 2018, 17 ianuarie, 31 ianuarie, Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție a formulat, consecutiv, trei cereri prin care solicita transmiterea dosarului anterior menționat". Potrivit DNA, „în primele două cereri nu s-a invocat niciun temei legal de preluare a acestui dosar, motiv pentru care au fost cerute clarificări din partea DNA". Dosarul Tel-Drum îl vizează și pe Liviu Dragnea, liderul PSD. N

COMUNISM

Tudorel Toader, primit în PCR în studenție

Evidențiat „în mod deosebit" ca propagandist, studentul Toader a devenit membru de partid în unanimitate.

DE SORIN SEMENIUC

ARHIVELE UNIUNII TINERETULUI Comunist arată că actualul ministru al Justiției, Tudorel Toader, a fost un zelos membru de partid. *Newsweek România* prezintă în exclusivitate procesul-verbal al ședinței din 23 noiembrie 1984 în care junele Toader a fost primit „în unanimitate" ca membru al Partidului Comunist Român, precum și laudele Biroului Organizației de Bază din facultate pentru activitatea sa de student „propagandist".

Unii ar spune că este o coincidență, alții că nu: rectorii interimari de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, cei care i-au ținut locul lui Toader la cârma instituției în timpul restului de mandat de la Curtea Constituțională și de la Ministerul Justiției, au fost și ei UTC-iști de nădejde, cu funcții și discursuri înflăcărate de adeziune la cauza comunismului.

Unanimitate la primirea în PCR

Primirea în partid a studenților de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" era apanajul Biroul Comitetului de Partid din instituție, organism care se întrunea periodic. Candidatul era prezentat prezidiului de secretarul Biroului Organizației de Bază din cadrul facultății de unde provenea studentul. În cazul lui Toader, care avea la acel moment 24 de ani și era înmatriculat în anul al III-lea, „oficiile" le-a făcut lectorul universitar Dumitru Macovei: „(...) arată că în anul I (Toader - n.r.) a participat la sesiunea cerc. șt., obținând rezultate foarte bune. Este un student foarte bun, e secretar de an. Ad. Gen. a hotărât în unanimitate primirea în partid a tov. Toader. Biroul Comitetului confirmă în unanimitate primirea în partid a tov. Toader Tudorel".

Printre cei 12 componenți ai Biroului care au votat se afla și actualul academician Viorel Barbu, pe atunci rector al Universității. Toader a primit carnetul de partid două luni mai târziu, în ianuarie 1985.

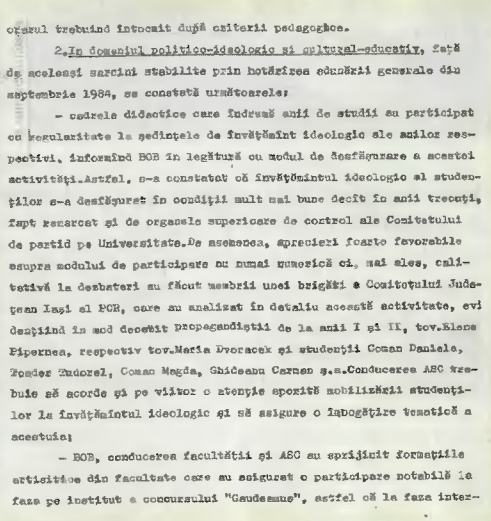

orarul trebuind întocmit după criterii pedagogice.

2.In domeniul politico-ideologic și cultural-educativ, față de aceleași sarcini stabilite prin hotărârea adunării generale din septembrie 1984, se constată următoarele:

- cadrele didactice care îndrumă anii de studii au participat cu regularitate la ședințele de învățământ ideologic ale anilor respectivi, informînd BOB în legătură cu modul de desfășurare a acestei activități.Astfel, s-a constatat că învățământul ideologic al studenților s-a desfășurat în condiții mult mai bune decît în anii trecuți, fapt resimțit și de organele superioare de control ale Comitetului de partid pe Universitate.De asemenea, aprecieri foarte favorabile asupra modului de participare cu numai numeroșă ci, mai ales, calitativă la dezbateri au făcut membrii unei brigăzi a Comitetului Județean Iași al PCR, care au analizat în detaliu această activitate, evidențiind în mod deosebit propagandiștii de la anii I și II, tov.Elena Pîpernea, respectiv tov.Maria Dvoracek și studenții Coman Daniela, Tomșer Tudorel, Coman Magda, Ghiceanu Carmen ș.a.Conducerea ASC trebuie să acorde și pe viitor o atenție sporită mobilizării studenților la învățămîntul ideologic și să asigure o îmbogățire tematică a acestuia;

- BOB, conducerea facultății și ASC au sprijinit formațiile artistice din facultate care au asigurat o participare notabilă la faza pe institut a concursului "Gaudeamus", astfel că la faza inter-

Doar unul din zece primea carnet

Nu oricine avea „onoarea" de a fi membru al partidului. O „dare de seamă" a Comitetului de Partid din această instituție de învățământ superior, valabilă pentru perioada octombrie 1984 - octombrie 1985 (cuprindea și luna în care Toader devenise PCR-ist) arăta, la pagina 22, că doar 11,6% din studenți erau membri ai Partidului, iar asta depășea media pe centru universitar. „(...) s-a ajuns la o situație ce impune noi eforturi de creștere numerică și calitativă. Accentul va fi pus și în viitor pe cei mai buni studenți din anii II și III care se disting în activitatea social-obștească", se menționează la pagina 23 a documentului, la capitolul „Viața internă de partid". Tot aici urma o descriere a membrilor: „(...) făcând dovada unei înalte conștiințe comuniste, participând activ la îndeplinirea sarcinilor, având un profil moral-politic sănătos și o comportare demnă în familie și societate".

Propagandist evidențiat „în mod deosebit"

Un an mai târziu, în 1985, există în documentele din arhive alte două referiri la Toader comunistul. O ședință pe facultate a Biroului Organizației de Bază a avut la punctul patru de pe ordinea de zi „discuții" la care s-au înscris trei tovarăși. Unul dintre ei: „Tov. Toader T., secretarul organizației ASC a anului IV, arată că activitatea anului IV al Facultății de Drept se circumscrie total hotărârii adunării generale a Biroului Organizației de Bază".

La fel ca toate ședințele, și aceasta a avut pe masă un raport al activităților anterioare, „cu plusuri și minusuri". Toader nu lipsește nici de aici, autorul menționându-l la capitolul 2 „În domeniul politico-ideologic și cultural-educativ":

TUDOREL TOADER
se simte bine în sânul partidelor roșii: azi la PSD, acum 35 de ani la PCR

„De asemenea, aprecieri foarte favorabile asupra modului de participare nu numai numerică, ci, mai ales, calitativă la dezbateri au făcut membrii unei brigăzi a Comitetului Județean Iași al PCR, care au analizat în detaliu această activitate, evidențiind în mod deosebit propagandiștii de anul I și II, tov. Elena Pipernea, respectiv tov. Maria Dvoracek și studenții Coman Daniela, Toader Tudorel, Coman Magda, Ghideanu Carmen ș.a.".

Toader nu a răspuns întrebărilor *Newsweek România* despre acea perioadă.

Credea în țelul partidului încă din liceu

Newsweek România a prezentat, în decembrie 2018, un articol în care era prezentat facsimilul unei „lucrări științifice" pe care liceanul Toader a citit-o în cadrul unei sesiuni de comunicări și referate, faza republicană, manifestare derulată la Iași, în decembrie 1978. Lucrarea, cu titlul „Concepția președintelui Nicolae Ceaușescu cu privire la necesitatea edificării unei noi ordini internaționale" a primit premiul I și a fost publicată ulterior în două ediții ale revistei liceului din Focșani unde studia Toader (în timpul liceului, actualul ministru a fost secretar al Biroului Organizației de Bază al UTC, conform g4media.ro).

Newsweek România a descoperit că o parte din lucrarea premiată era plagiată, iar în unele cazuri nu erau respectate normele academice de citare.

La șase luni după evenimentul din Iași, Toader a luat Bacalaureatul (la Matematică obținând doar nota 6) și a dat examen pentru a deveni student la Drept, tot în Iași. A picat, a plecat în armată, s-a întors în civilie ca agent de asigurări la ADAS Vrancea (februarie 1981 - august 1982, potrivit g4media.ro) și a dat din nou admitere, cu succes, în 1982. A terminat facultatea în 1986, cu media 10.

„Epoca de aur" de la Panciu & Focșani

Două articole publicate recent arată că, ulterior absolvirii facultății și numirii ca procuror în Panciu, Toader a devenit membru al Organizației PCR - Justiție la Procuratura Locală.

Astfel, g4media.ro a descoperit că „Destoinicia cu care a muncit pentru implementarea directivelor Partidului a determinat conducerea Comitetului Orășenesc Panciu a PCR să îl propună pe Tudorel Toader pentru a ocupa funcția de secretar al Biroului Organizației de Bază Procuratură - Justiție, în august 1989. Mai mult, după frecventarea cursurilor Universității Politice de Conducere în 1989, comunistul Tudorel Toader este încadrat ca propagandist PCR la cercul de învățământ politico-ideologic de la Consiliul Popular al Orașului Panciu. (...)a finalizat cursurile ideologice de la Universitatea Politică de Conducere cu nota 10".

Ziare.com a publicat lucrarea pentru care Toader a primit nota maximă, acesta scriind la un moment dat: „Crearea unui nou sistem democratic de conducere a societății, unic în felul său, care asigură participarea întregului popor la conducerea tuturor sectoarelor de activitate, la înfăptuirea politicii interne și externe a Partidului și statului nostru socialist, realizare de importanță istorică a Epocii Nicolae Ceaușescu".

Rectorii interimari ai lui TT, UTC-iști de vârf

Uniunea Tineretului Comunist se dovedește a fi fost o pepinieră perfectă pentru funcții democratice.

ALES RECTOR AL UNIVERSITĂȚII „Alexandru Ioan Cuza" la începutul lui 2016, Tudorel Toader și-a întrerupt de două ori mandatul.

Prima dată, în perioada martie-iulie 2016, când mai avea câteva luni din mandatul de judecător la Curtea Constituțională, și a doua oară la începutul lui 2017, după ce a devenit ministru al Justiției.

Ambii profesori universitari care i-au ținut locul, ca „ordonatori de credite" - un fel de rectori interimari -, au fost și ei admiratori ai tovarășului Nicolae Ceaușescu în același deceniu de dinainte de 1989.

Discurs în fața lui Nicu Ceaușescu

În prezent, profesorul universitar Gheorghe Iacob (66 de ani) este un răsfățat al TVR Iași, unde are tribună specială pentru a realiza interviuri cu istorici din lumea largă. Nu este, însă, prima tribună la care glăsuiește Iacob. Înainte de 1989, o făcea des în calitate de președinte al Consiliului Uniunii Asociației Studenților Comuniști (CUASC) din Centrul Universitar Iași.

Un moment de glorie l-a trăit în 1985, când la Iași a avut loc conferința județeană a Uniunii Tineretului Comunist la care a asistat însuși prim-secretarul Comitetului Central al acestei organizații, Nicu Ceaușescu. De pe lista restrânsă a vorbitorilor a făcut parte și Iacob, care a clamat: „Acum, când întregul popor se pregătește să întâmpine împlinirea a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al PCR, eveniment de covârșitoare importanță pentru istoria națională, vă rog să-mi îngăduiți să exprim, în numele tuturor studenților ieșeni, cele mai calde sentimente de gratitudine și recunoștință tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru condițiile deosebite de muncă și viață create prin grija partidului și statului, pentru marile posibilități de exprimare și afirmare largă în toate domeniile de activitate de care beneficiază astăzi tânăra generație universitară".

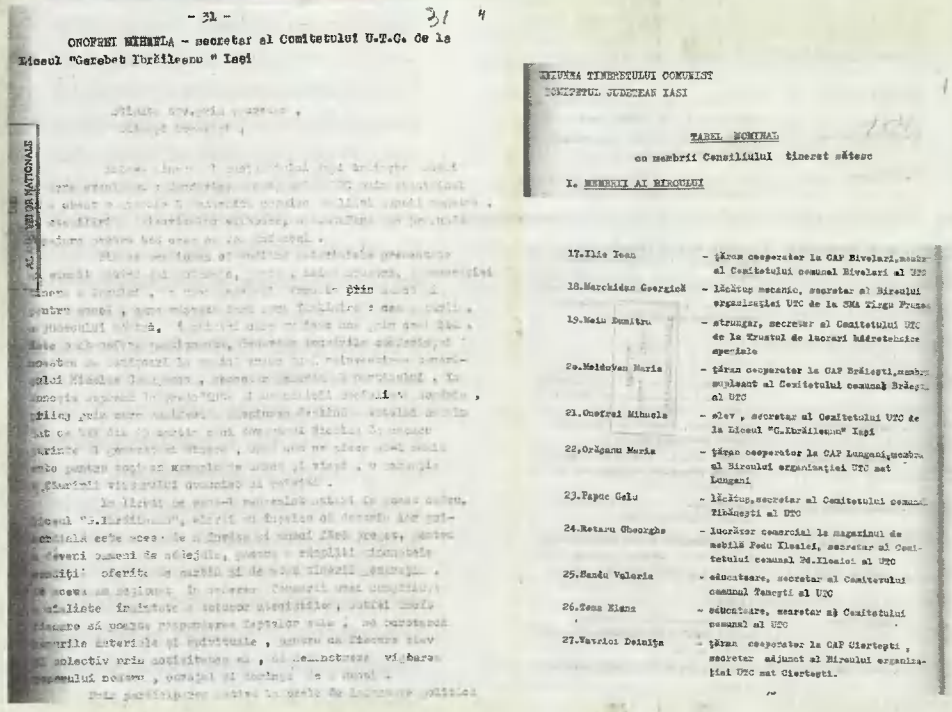

- 31 -

ONOFREI MIHAELA - secretar al Comitetului U.T.C. de la Liceul "Gerebet Ibrăileanu" Iași

UNIUNEA TINERETULUI COMUNIST
COMITETUL JUDEȚEAN IASI

TABEL NOMINAL
cu membrii Consiliului tineret sătesc

I. MEMBRII AI BIROULUI

17.Ilie Ioan	- țăran cooperator la CAP Bivolari, membru al Comitetului comunal Bivolari al UTC
18.Marchidan Georgică	- lăcătuș mecanic, secretar al Biroului organizației UTC de la SMA Tîrgu Frumos
19.Meiu Dumitru	- strungar, secretar al Comitetului UTC de la Trustul de lucrări hidrotehnice speciale
20.Moldovan Maria	- țăran cooperator la CAP Brăiești, membru supleant al Comitetului comunal Brăiești al UTC
21.Onofrei Mihaela	- elev, secretar al Comitetului UTC de la Liceul "G.Ibrăileanu" Iași
22.Orășanu Maria	- țăran cooperator la CAP Lungani, membru al Biroului organizației UTC mat Lungani
23.Papuc Gelu	- lăcătuș, secretar al Comitetului comunal Tibănești al UTC
24.Rotaru Gheorghe	- lucrător comercial la magazinul de mobilă Podu Iloaiei, secretar al Comitetului comunal Pd.Iloaiei al UTC
25.Sandu Valeria	- educatoare, secretar al Comitetului comunal Tomești al UTC
26.Toma Elena	- educatoare, secretar al Comitetului comunal al UTC
27.Vatrici Doinița	- țăran cooperator la CAP Ciortești, secretar adjunct al Biroului organizației UTC mat Ciortești.

CONDUCERE
Rectorii interimari Mihaela Onofrei și Gheorghe Iacob (stânga) au avut tinereți comuniste care au lăsat urme în arhive

După 1989, Iacob a tot avansat în funcții și, între 2008 și 2018, a fost prorector de trei ori. A ieșit la pensie anul trecut și nu și-a mai dus la capăt ultimul mandat.

Anterior însă, a mai avut o dorință: să mai fie rector interimar o dată, pe timpul mandatului de ministru al rectorului Toader. A candidat în Senatul Universității, dar a pierdut.

Onofrei în fața lui Nicu Ceaușescu: „Este o atmosferă emoționantă"

Profesor la Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Mihaela Onofrei (51 de ani) are deja doi ani de când îi ține locul lui Toader la șefia universității ieșene. Are experiență în funcții de conducere încă din adolescență: a fost secretar al Comitetului UTC de la Liceul „Garabet Ibrăileanu" din Iași, membru supleant al Comitetului Județean Iași al UTC, membru al Consiliului tineret sătesc din cadrul UTC Iași, din ultimul organism făcând parte și țărani cooperatori, electricieni, strungari și șefi de fermă.

Nicu era văzut ca succesorul lui Nicolae Ceaușescu și, de multe ori, asculta discursuri menite dictatorului

Conform unui dosar din Arhivele Naționale Iași, și Onofrei a luat cuvântul în 1985 în fața tovarășului Nicu Ceaușescu, spunând, printre altele: „Țin să menționez că audiind materialele prezentate am simțit bătând mai puternic, parcă, inima noastră, a generației tinere a Iașului, a unei generații formate prin muncă și pentru muncă, care pășește ferm spre împlinire: cea a țării, a județului nostru, împliniri care trăiesc una prin cealaltă. Este o atmosferă emoționantă, deoarece lucrările conferinței noastre se desfășoară la puțină vreme după reinvestirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, în funcția supremă de președinte al Republicii Socialiste România, prilej prin care manifestăm adeziunea deplină a votului unanim dat de MAN din 29 martie, căci tovarășul Nicolae Ceaușescu, părinte al generației tinere, după cum ne place să-l numim, este pentru toți un exemplu de muncă și viață, o garanție a făuririi viitorului comunist al patriei".

La sfârșitul lucrărilor, Onofrei a fost desemnată să reprezinte Iașiul la Conferința Națională a Uniunii Tineretului Comunist ce urma să aibă loc la București.

„Așa erau vremurile"

Astăzi, Mihaela Onofrei, rector interimar al Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, este destul de relaxată în legătură cu episodul pomenit mai sus. „Nu am făcut-o din convingere, așa erau vremurile. Discursul nu l-am ținut. Nu l-am elaborat eu, se fabricau. Nu mai țin minte dacă am mers la București la Conferința Națională a UTC", a spus aceasta pentru *Newsweek România*. Peste câțiva ani, probabil că va spune că nici rector interimar nu a fost din convingere, așa erau vremurile.

Dodon și Plahotniuc își împart puterea în Moldova

Socialiștii lui Igor Dodon și Partidul Democrat al oligarhului Vladimir Plahotniuc au cele mai multe mandate în viitorul parlament al Republicii Moldova

LA ORA ÎNCHIDERII EDIȚIEI *Newsweek România,* după numărarea a circa 99% din voturi, Partidul Socialist din Republica Moldova avea 36 de mandate, din care 18 în cadrul scrutinului pe listă și 18 aleși uninominal, PD – 31 de mandate (13 pe listă, 18 uninominal), blocul de opoziție pro-european ACUM, condus de Maia Sandu și Andrei Năstase, 21 de mandate (14 pe listă și șase uninominal), iar formațiunea ȘOR – 7 mandate (5 pe listă, 3 uninominal). Au fost aleși uninominal și 6 independenți.

Guvern de coaliție sau anticipate

Nici o formațiune nu deține majoritatea de 51 de parlamentari, pentru a putea forma singură guvernul. Presa de la Chișinău a arătat că Plahotniuc a mai reușit să susțină un guvern minoritar, culegând voturi de la diferite partide.

Partidul Comunist, care pe vremuri domina Republica Moldova, a reușit să obțină sub 4%. Totuși, ȘOR, formațiunea controversatului om de afaceri Ilan Șor, a promis moldovenilor revenirea la vremurile de dinainte de 1989: el s-a angajat să redeschidă colhozurile și să construiască „fabrici și uzine".

Distribuirea mandatelor s-a făcut în sistem electoral mixt, adoptat în anul 2017. În sistemul proporțional sunt distribuite 50 de mandate pe liste, toate raioanele țării constituind o singură circumscripție electorală. În sistemul uninominal mandatele sunt distribuite pe 51 de circumscripții electorale.

Acest sistem – adoptat în pofida opoziției Comisiei de la Veneția – l-a favorizat substanțial pe Plahotniuc, care la nivel național a obținut cu două procente sub ACUM, dar a luat zece mandate în plus față de formațiunea Maiei Sandu. Sunt colegii în care câștigătorul a obținut victoria la o diferență de câteva zeci de voturi. În colegiul 11, de exemplu, socialiștii au câștigat cu 75 de voturi peste candidatul PD.

În timp ce președintele Putin nu s-a sfiit să-și exprime sprijinul pentru socialiști – l-a primit, în plină campanie pe Igor Dodon, i-a făcut o serie de promisiuni și i-a spus că „în Rusia nu ne este indiferent cum se va forma parlamentul în Moldova" – autoritățile de la București au evitat o implicare publică în favoarea vreunui partid.

În perioada electorală, singura vizită a unui oficial guvernamental în Republica Moldova a fost a Anei Birchall, la 18 februarie, când Transgaz a început lucrările la gazoductul care va lega România de Chișinău.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Cea mai slabă prezență

Prezența la vot, potrivit datelor de la ora 21.00, când s-au închis aproape toate secțiile de votare, a fost de 49,11%, cu circa șase procente sub cea de la precedentele alegeri parlamentare, din 2014, și cu aproximativ 14% mai puțin decât la scrutinul din 2010.

În circumscripțiile în care s-a votat uninominal, Vladimir Plahotniuc reușise să atingă, la Nisiporeni, un zdrobitor scor de aproape 73%.

Au mai fost aleși în circumscripții uninominale și Pavel Filip (premierul Republicii Moldova, membru al PD), afaceristul Ilan Șor, Zinaida Greceanîi (lidera formală a socialiștilor, controlul fiind deținut de Igor Dodon) și Andrei Năstase.

În iunie 2018, Andrei Năstase a câștigat alegerile pentru funcția de primar al Chișinăului, dar Curtea Supremă le-a invalidat, pe motiv că acesta ar fi făcut agitație electorală în ziua alegerilor.

Milionarul Ilan Șor este condamnat, în primă instanță, la 7 ani și jumătate de închisoare, pentru devalizarea Băncii de Economii. Dosarul său se află la Curtea de Apel de la Cahul, care amână constant judecarea. Alături de Șor a fost aleasă uninominal și colega sa de partid Marina Tauber, primarul din Jora de Mijloc. Ea este celebră pentru suspiciunea că ar fi implicată în furtul miliardului de dolari din băncile din Republica Moldova, dar și pentru că a alungat ziariștii, care transmiteau de la un miting organizat de formațiunea ei, cu o mătură în mână.

La Chișinău, șase colegii uninominale au fost câștigate de ACUM, cinci de socialiști, iar PD – zero. În colegiile din stânga Nistrului, în Transnistria, au câștigat Alexandr Oleinic, un om de afaceri care a fost ministru în mai multe guverne, și Viorel Melnic, candidatul formațiunii „Pentru Orhei".

Melnic a fost șeful vămilor din Republica Moldova și este suspect că, alături de Ilan Șor, a participat la devalizarea băncilor. Oleinic a candidat ca independent, deși conduce Partidul Popular.

„Indiferent de rezultat, acesta va fi mai mic decât ar fi trebuit să fie"

Maia Sandu: Ne vom apăra votul

Imediat după închiderea urnelor, Maia Sandu a declarat că aceste alegeri au fost „cele mai nedemocratice din istoria Republicii Moldova".

„Indiferent de rezultat, acesta va fi mai mic decât ar fi trebuit să fie", a adăugat Maia Sandu și a amintit că blocul ACUM a cerut nerecunoașterea rezultatelor votării din stânga Nistrului. Ea a anunțat proteste pentru următoarele zile. „Alegerile au fost fraudate. Ne vom apăra votul", a declarat în cadrul emisiunii înPROfunzime de la PRO TV Moldova.

Pe de altă parte, liderul PDM, Vlad Plahotniuc, a susținut că alegerile s-au desfășurat liber și corect și a mulțumit organizatorilor.

Prag de 6%

Pragul electoral în Republica Moldova este de 6% pentru partide și organizații social-politice și de 8% pentru blocurile electorale. Potrivit Codului Electoral, într-o circumscripție uninominală se consideră ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate. Acest sistem este asemănător cu cel în care se aleg primarii în România, cu o majoritate simplă, într-un singur tur. Dacă mai mulți candidați au acumulat un număr egal de voturi, consiliul electoral de circumscripție stabilește învingătorul prin tragere la sorți.

Candidații au avut posibilitatea să concureze atât în circumscripția uninominală, cât și pe lista de partid în circumscripția națională. În cazul în care un candidat este învingător în circumscripția uninominală, dar a fost ales și pe lista de partid în circumscripția națională, se consideră că a obținut mandatul de parlamentar doar în circumscripția uninominală și nu va fi luat în calcul la atribuirea mandatelor în baza listei de partid.

SIMULACRU

Consiliul de Monitorizare, o palmă peste obrazul oamenilor cu dizabilități

Niciun cuvânt despre moartea a 1.260 de copii și adulți cu dizabilități instituționalizați nu apare în raportul pe 2018 al instituției care ar trebui să vegheze la respectarea drepturilor oamenilor, aprobat în Senat în februarie. Șeful instituției are o explicație originală: raportul conține doar recomandări pentru remedierea problemelor, iar decesele nu sunt remedieri, deci nu sunt cuprinse în bilanț.

UN RAPORT AL UNEI INSTITUȚII cvasi-necunoscute, care ar trebui să apere drepturile persoanelor cu dizabilități aflate în grija statului, a fost votat în plenul Senatului, în 6 februarie. Cu această ocazie, șeful instituției, Florinel Butnaru, a fost reconfirmat în funcția pe care o ocupă din decembrie 2017. Butnaru, un inginer auto, fost senator de Vâlcea în legislatura 2012-2016, migrat din partidul lui Dan Diaconescu la PSD, are un trecut fără tangențe cu drepturile omului.

Instituția pe care o conduce, Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, ar urma să primească de la Guvernul PSD, în 2019, un buget de aproape 4,5 milioane de lei, cel mai mare pe care instituția l-a avut de la înființare, în urmă cu trei ani. Consiliul de Monitorizare (CM) ar trebui să vegheze la felul în care sunt tratate persoanele cu dizabilități din centrele rezidențiale, să depună plângeri atunci când sunt indicii de moarte suspectă sau de încălcare a drepturilor, să sesizeze Avocatul Poporului și să facă recomandări instituțiilor de asistență socială, pentru a îmbunătăți viața oamenilor instituționalizați.

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

FLORINEL BUTNARU
are un mandat de patru ani la șefia Consiliului de Monitorizare.

1.260 de decese, zero sesizări ale CM

Bilanțul pe 2018 al instituției, „autoritate autonomă, sub control parlamentar", are o dimensiune impresionantă: 804 pagini. Totuși, cine are curiozitatea să îl răsfoiască, poate găsi, de-a valma, rapoarte de monitorizare din centrele rezidențiale cu date încurcate, fotografii alb-negru fără niciun fel de legendă, programe de conferințe cu meniuri, pagini întregi cu toate legile care reglementează domeniul dizabilității, în engleză și română, statistici ale Autorității Naționale pentru Persoane cu Dizabilități, modele de adeverințe, câteva dintre comunicatele de pe site, devenit funcțional abia în a doua parte a lui 2018, ba chiar și o adresă a lui Butnaru către secretarul Guvernului, Andreea Lambru, prin care îi cere, cu titlu gratuit, „atribuirea a două autoturisme și un microbus cu cel mult opt locuri".

În cele 800 de pagini, nu scrie nimic despre decesele persoanelor cu dizabilități din centrele rezidențiale, iar cele câteva cazuri în care sunt consemnate incidente (violuri, cazul unei persoane cu mâna ruptă și netratată, cazuri de cerșetorie și vagabondaj – controale pe care inspectorii de monitorizare le-au făcut în urma relatărilor din presă) nu sunt detaliate și sunt trecute cu vederea la recomandări.

Multe dintre cele 39 de rapoarte de monitorizare din centre, din cele 58 pe

EN

Work Forum on the Implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities

08:00 – 09:00	Participants' registration & welcome coffee
09:00 – 09:30	**Opening** - *Welcome by Manuela Geleng, Acting Director Social Affairs, DG Employment, Social Affairs and Inclusion, European Commission* - *Margarita Dilkovska, Bulgarian Presidency, Permanent Representation of Bulgaria to the EU (tbc)* - *Gunta Anca, Board Secretary, European Disability Forum*
09:30 – 10:30	**Health, habilitation and rehabilitation in the CRPD** *Moderator: Alarcos Cieza, World Health Organisation, Geneva* - Overview on recommendations (CRPD, women, forced treatment) –*Pirkko Mahlamäki, Board member, EDF* - Health indicators – *Stefanos Grammenos, ANED Expert, CESEP* - Cross-border access to health care – *Janina Arsenjeva, Europe programme manager, International Federation for Spina Bifida and Hydrocephalus* - Rare diseases and disability, *Raquel Castro, Social Policy Senior Manager, EURORDIS-Rare Diseases Europe*
10:30 – 11:00	**Debate**
11:00 – 11:30	Coffee Break
11:30 – 12:30	**Knowing your rights: Disability awareness and training programmes** *Moderator: Nadia Hadad, Board member, EDF* - Training, awareness-raising campaign among service providers – *Luk Zelderloo, Secretary General, EASPD* - Training of professionals on the UNCRPD – *Maria Gómez, Research Associate, Centre for Disability Law and Policy, National University of Ireland Galway* - Analysing the portrayal of disabilities in the media, *Joëlle Desterbecq, Director for Studies and Research, Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (Belgium)* - Awareness-raising campaign:

AGENDA unui forum de lucru pentru implementarea Convenției ONU, din mai 2018, a fost pusă în raportul pe 2018 în engleză, franceză și germană.

care instituția susține că le-a efectuat anul trecut, incluse în bilanțul pe 2018, parcă sunt trase la xerox: într-o limbă de lemn, sunt descrise condițiile (semi) mizere în care trăiesc oamenii – „beneficiarii", iar recomandările sunt făcute la grămadă: calificarea personalului, renovarea centrelor, dar și dezinstituționalizarea oamenilor, înlocuirea mobilei deteriorate, curățenia în bucătărie. Vocea „beneficiarilor", oamenii în interesul cărora se fac controalele, lipsește cu desăvârșire. Inspectorii de monitorizare, ale căror nume sunt ținute la secret de Consiliu, consemnează cu meticulozitate: „Starea de sănătate a beneficiarilor este una bună, nu am întâlnit în timpul vizitei de monitorizare persoane cu o stare de sănătate vizibil degradată". „Comunicarea cu o parte a beneficiarilor este mai ușoară, în timp ce cu alții comunicarea e mai dificilă, uneori imposibilă. Aspectul centrului este al unui spital în care condițiile sunt precare și nu al unui loc în care persoane locuiesc în permanent". „Mâncarea îndeplinea caracteristicile organoleptice". „Din discuțiile avute cu beneficiarii, aceștia au apreciat calitatea hranei pe care o primesc". Aceste vizite, efectuate între 14 iunie și 9 noiembrie, au costat CM 264.861 de lei, potrivit raportului.

Din decembrie 2017 până în august 2018, Consiliul de Monitorizare a primit 1.260 de notificări de decese ale persoanelor cu dizabilități, din cele circa 27.000 instituționalizate (9.100 de copii și 18.000 de adulți), survenite în sistemul de protecție, potrivit unui răspuns transmis de CM Centrului de Resurse Juridice (CRJ). ONG-ul militează de circa 20 de ani pentru drepturile persoanelor cu dizabilități și a luptat ca România să ratifice Convenția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, în urma căreia a fost creat Consiliul de Monitorizare. Datorită vizitelor inopinate pe care activiștii CRJ le-au făcut încă din 2003, opinia publică a aflat, de exemplu, despre situația celor 97 de oameni de la Măciuca, din Vâlcea, care erau legați de paturi, hrăniți insuficient, ținuți în frig și îndopați cu medicamente. Acolo au murit, în 2015 și 2016, opt oameni, pentru care cauza morții era „stop cardio-respirator" și „pneumonia" sau „bronșita".

Mai mult, din 2016 până în 2018, în sistemul de protecție au murit 2.146 de persoane cu dizabilități, copii și adulți, din care 340 de decese au survenit în urma unor pneumonii, asfixierii cu mâncare, ocluziei intestinale, infecției cu HIV și hepatitei, potrivit CRJ. ONG-ul a găsit 54 de cazuri aflate în instrumentarea Parchetelor din întreaga țară în care sunt implicate persoane cu dizabilități instituționalizate: 30 de cazuri de viol și tentativă de viol, acte sexuale cu minori, proxenetism și agresiuni sexuale. Niciunul din aceste cazuri nu se regăsește, însă, și în rapoartele de monitorizare ale Consiliului; instituția nu a depus nicio plângere pentru moarte suspectă, deși, potrivit legii, are acest prerogativ.

19 rapoarte de monitorizare din centre nu se regăsesc și în bilanțul pe 2018

„Decesul nu poate fi o remediere"

Florinel Butnaru, șeful Consiliului de Monitorizare, cu rang de secretar de stat, are o interpretare proprie asupra raportului și activității instituției. „Decesele sunt raportate în alt sistem, în sistem electronic, noi avem baza de date a deceselor. În rapoartele inspectorilor de monitorizare, se stabilesc clar urgențele pentru remediere, recomandările pentru remediere. Decesul nu poate fi o remediere", a susținut Butnaru, pentru *Newsweek România*. Nici plângeri n-a făcut Consiliul, pentru că „în momentul când au ajuns inspectorii de monitorizare în centre, erau făcute deja demersurile penale", a adăugat șeful CM. Totuși, aceste plângeri penale existente nu sunt menționate în raportul Consiliului.

Despre faptul că numele inspectorilor de monitorizare cu care colaborează CM sunt anonimizate în majoritatea rapoartelor, iar pe site-ul instituției nu apar, cum nu sunt publice nici CV-urile

Bugetul Consiliului de Monitorizare

2016: 1.000.000 de lei
2017: 1.077.000 de lei
2018: 4.240.000 de lei
2019 (propus): 4.488.000 de lei

lor, Florinel Butnaru dă vina tot pe inspectori: „Datele lor personale, ca să fie publicate pe site-ul nostru... vă dați seama că ne trebuie acordul lor. Este clară legea în acest sens. Mulți nu și-au dat acordul, dar ei nu sunt secreți, nu sunt ascunși de nimeni". O listă cu câteva nume cu inspectori apare în raport, fără a fi menționate orice fel de informații despre activitatea lor profesională.

Membru PSD, absolvent de automobile rutiere, racolat de Securitate

Florinel Butnaru (59 de ani) a migrat de la PP-DD la PSD în 7 octombrie 2013, pe vremea când era senator. Din 22 octombrie 2013, a devenit vicepreședinte al Comisiei pentru drepturile omului, poziție din care a încercat, în 2016, să ocupe funcția de președinte al Consiliului de Monitorizare. La reclamația mai multor ONG-uri, care au acuzat un conflict de interese, Comisia fiind cea care selecta candidații, a renunțat. Totuși, a rămas în PSD până în prezent, după cum arată și declarația lui de interese pentru 2018, iar pe site-ul Organizației PSD a Sectorului 4 apare ca vicepreședinte.

„Eu, în momentul acesta, mai fac parte din PSD, dar activitatea este suspendată, deci nu am mai avut activitate... că am avut multă treabă aici (la Consiliu, n.red.). Știți că eu am trecut de la PP-DD la PSD când eram parlamentar", a spus Butnaru, în declarația pentru *Newsweek România,* adăugând apoi că „toate partidele ne ajută, mai puțin USR". De altfel, USR a anunțat public că va aviza negativ raportul CM.

În legea care reglementează activitatea Consiliului, se stipulează că președinte poate fi o persoană cu „expertiză în domeniul drepturilor omului, în mod special în materia drepturilor persoanelor cu dizabilități". Butnaru, al cărui CV nu se mai găsește nici pe site-ul Parlamentului, nici pe site-ul Consiliului de Monitorizare, a absolvit mai multe facultăți cu profil de management, automobile rutiere și ingineria transporturilor, iar înainte să devină parlamentar a fost șef al Autorității Rutiere Vâlcea. A mai ocupat și funcția de președinte al Comisiei Centrale a PSD pentru Persoanele cu Dizabilități.

În primăvara anului trecut, Florinel Butnaru a țipat la jurnalistele *Newsweek România,* când a fost întrebat despre banii pe care îi câștigă de la Consiliul de Monitorizare. În declarația de avere depusă în ianuarie 2018, el menționează venitul pe care l-a obținut în calitate de consilier la Direcția Transporturi din Senat, în 2017, când a câștigat 53.704 lei. Nu scrie nimic despre ultima lună din 2017, când a devenit președinte al CM.

În perioada comunistă, Butnaru a fost închis pentru deținere ilegală de valută, iar, în 1987, când era la Penitenciarul Poarta Albă, a fost racolat de Securitate, sub numele „Radu", potrivit unei adeverințe a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS), din 2013. CNSAS nu a identificat note transmise de Florinel Butnaru Securității.

Spor de pericol, mașini și funcții fără concurs

„Și-au scris ei legea. Mi s-a părut absolut inacceptabil", a descris senatorul USR Adrian Wiener încercările de modificare a Legii 8/2016, care reglementează activitatea Consiliului de Monitorizare. Printre cele mai importante modificări, efectuate în 2018, se numără: acordarea unui spor de pericol de 15 la sută pentru inspectorii care fac vizite în centrele rezidențiale, creșterea parcului auto de la trei mașini la 12, sporirea numărului de angajați, de la 21 de persoane, la 47, președintele și vicepreședintele CM cu un mandat complet pot opta pentru ocuparea unei funcții în CM fără concurs, cu avizul președintelui. Klaus Iohannis a atacat la Curtea Constituțională a României (CCR) modificările. La începutul lui 2019, CCR a admis sesizarea președintelui, considerând neconstituțională prevederea prin care șefii CM pot să ocupe o funcție fără concurs și să le fie reînnoite mandatele doar cu un aviz al Comisiei pentru drepturile omului. Legea a fost retrimisă la Camera Deputaților, pentru a fi pusă în acord cu observațiile CCR.

Senator PSD: Rapoartele de monitorizare, „niște tipizate"

Senatorul PSD Ioan Chișăliță, vicepreședinte al Comisiei pentru drepturile omului, instituția sub controlul căreia se află Consiliul de Monitorizare, i-a luat apărarea colegului său Butnaru și a apreciat activitatea CM.

Într-o discuție cu reporterul *Newsweek România,* el a spus că activitatea Consiliului a fost „îngreunată de faptul că nu au avut o lege care să le permită să facă angajări", dar și că motivul pentru care nu sunt trecute decesele în bilanțul instituției este că „rapoartele de monitorizare sunt niște tipizate; în noua lege, va exista și un registru al deceselor, și un registru al persoanelor cu dizabilități". Legea „greoaie" la care s-a referit senatorul Chișăliță este Legea 8/2016, care reglementează activitatea Consiliului, și căreia PSD i-a adus mai multe modificări controversate anul trecut.

Senator USR: Butnaru nu a înțeles ce trebuie să monitorizeze

„Acest Consiliu nu funcționează, din cauză că este privit de PSD ca o sursă de numiri ale clientelei politice", a acuzat senatorul USR Adrian Wiener, membru al Comisiei pentru drepturile omului. Parlamentarul a vorbit despre inadecvările din raportul prezentat în Senat, despre audierea „formală" a șefului CM, despre excluderea ONG-urilor cu experiență de la vizitele de monitorizare.

„Ca multe alte instituții, acest Consiliu a fost anexat politic. Florinel Butnaru denotă că nu a înțeles ce trebuie să monitorizeze și ce trebuie să raporteze. El pleacă de la premiza că sunt doar niște deficiențe de ordin material și cere măsuri de tipul «„să se pună săpun", „să se înlocuiască pături"». Dar sunt lucruri mult mai grave: au crescut decesele, cu sutele, are drept de reprezentare juridică și nu are o prezență în instanță. Doar constată statistic ce s-a

PROTEST al persoanelor cu dizabilități, în București, după ce Guvernul a anunțat că nu va aloca un leu din bugetul pe 2019 pentru centrele rezidențiale și pentru indemnizațiile însoțitorilor persoanelor cu dizabilități. Adrian Wiener (USR) a acuzat PSD de „anexarea politică" a CM (stânga). Georgiana Pascu face vizite de monitorizare în centrele pentru persoanele cu dizabilități din 2003 (dreapta).

întâmplat; ai sesizat Avocatul Poporului, instanța?", a adăugat Adrian Wiener.

De ce nu este Consiliul credibil în ochii activiștilor

Pe baza raportului, Centrul de Resurse Juridice, alături de alte 13 ONG-uri care luptă pentru apărarea drepturilor omului, a cerut senatorilor să avizeze negativ activitatea Consiliului și să-l revoce pe președintele Butnaru.

Georgiana Pascu, directoare de programe în cadrul Centrului de Resurse Juridice, a explicat, pentru *Newsweek România,* că persoanele angajate în CM ar trebui să fie independente de puterea politică, pentru că, altfel, instituția își poate pierde credibilitatea. De asemenea, Consiliul ar trebui să colaboreze cu experți nepărtinitori și să implice în activitatea de monitorizare persoane care au fost instituționalizate. În prezent, nu știm ce pregătire au inspectorii cu care colaborează CM.

„Consiliul de Monitorizare ar da dovadă de un minim respect, dacă ne-ar spune măcar câte anchete penale sunt în desfășurare acum pentru faptele penale săvârșite asupra persoanelor cu dizabilități instituționalizate. Și în care dintre acestea CM a atacat ordonanța de clasare sau de neîncepere a urmăririi penale", a adăugat Georgiana Pascu, care a încercat să încheie un protocol de colaborare cu instituția, pentru a putea efectua din nou vizite de monitorizare în centre, propunere rămasă fără răspuns până în prezent.

Dacă activiștii au contestat bilanțul Consiliului, nu de aceeași părere au fost cei mai mulți senatori: raportul a fost adoptat cu 55 de voturi „pentru", 25 „împotrivă" și cinci abțineri. „Împotrivă" a votat opoziția, iar PSD a votat „pentru".

Citiți pe site-ul www.newsweek.ro saga modificărilor la Legea 8/2016 și raportul pe 2018 al CM.

FOTO: CRJ; USR; FACEBOOK - MĂDĂLINA TURZA; CNSAS

ROMÂNIA
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (C.N.S.A.S.)

Str. Matei Basarab nr. 55-57 București sector 3 cod 030671
Tel.: 0374.189.162
Fax: 0374.189.149
www.cnsas.ro

Nr. DJ/ 543/ 25.03.2013

ADEVERINȚA Nr. 282/07.03.2013

1. În temeiul art. 3 lit. b), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. b), art. 10 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008;
2. Având în vedere calitatea domnului **BUTNARU Florinel** de senator în Parlamentul României;
3. În baza Notei de Constatare nr. DI/I/80 din data de 16.01.2013, întocmită de către Direcția de Specialitate din cadrul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în care se regăsesc următoarele elemente: domnul **BUTNARU Florinel** este titular al dosarului fond rețea nr. R 120460 (cotă C.N.S.A.S.). Domnia sa, aflat în detenție la Penitenciarul Poarta Albă, a fost recrutat „pentru a furniza informații despre deținuți din cameră și de la punctul de lucru"; la data de 18.02.1987, a semnat un Angajament, preluând numele conspirativ „RADU". Direcția de Specialitate nu a identificat informații transmise Securității de către domnul **BUTNARU Florinel**;
4. În baza procesului verbal al ședinței Colegiului C.N.S.A.S din data de 07.03.2013;

racias Fidel

REFERENDUM

Cuba iese cu pași timizi din comunism

Noua Constituție încearcă să revigoreze economia impunând un socialism de piață, după model chinez sau vietnamez

REFERENDUMUL DE ADOPTARE a noii Constituții a Cubei nu a consfințit desprinderea țării de comunism. La 60 de ani de la revoluția condusă de Fidel Castro, acest lucru nu este posibil. Legăturile cu trecutul sunt încă foarte puternice, Partidul Comunist exercită o influență prea mare. Noua lege fundamentală a țării marchează însă cea mai importantă reformă politică a ultimelor decenii. Chiar dacă, în linii mari, ea este menită să mențină caracterul socialist al țării și guvernului.

În ciuda acestui fapt, în momentul de față Cuba are un președinte fără nicio legătură cu familia Castro.

Fidel a murit în noiembrie 2016, la vârsta de 90 de ani, iar fratele său, Raul, s-a retras de la conducerea țării invocând probleme de sănătate. Chiar dacă este un protejat al lui Raul Castro, Miguel Diaz-Canel este un personaj politic mult mai liberal în abordare și mai accesibil maselor decât predecesorii săi.

Misiunea acestuia nu este foarte simplă: trebuie să arate loialitate față de vechea gardă, care a condus țara mai mult de jumătate de secol, și să modernizeze Cuba politic, dar mai ales economic.

În altă ordine de idei, nu este nicio coincidență în alegerea zilei de 24 februarie pentru desfășurarea referendumului. Este aceeași zi în care, în 1895, cubanezii porneau cel de-al Doilea Război de Independență față de Spania. Război din care au ieșit victorioși, spre deosebire de prima tentativă.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

Este a patra Constituție a Cubei de când ființează ca stat. Prima a fost adoptată în 1902, după obținerea independenței față de Spania, a doua, în 1940, și a avut drept scop modernizarea țării, iar a treia, în 1976, la 16 ani după venirea la putere a guvernului revoluționar.

Revirimentul economic întârzie

Observatorii internaționali spun că noua Constituție orientează Cuba spre un tip de „socialism de piață", practicat în prezent de aliații săi politici, China și Vietnam. De aceea nu este foarte limpede dacă, pe termen mediu și lung, insula se va „preda" capitalismului american, sau își va întări relația cu Beijingul și va deveni un pivot geostrategic în coasta SUA, așa cum a fost în

RUSIA, IMPERIUL SĂRACULUI
Visul lui Putin de a extinde influența rusească bagă țara în faliment » P.40

CUBA
a aniversat anul acesta 60 de ani de la revoluția condusă de Fidel Castro. După șase decenii, moștenirea sa este omniprezentă

trecut pentru URSS. Timpul va lămuri această dilemă...

În ultimii ani, pe fondul sistării sprijinului financiar internațional, în special cel provenit din Rusia, Cuba a fost nevoită să se deschidă mai mult turismului și investițiilor străine, dar și activităților economice private ale cetățenilor săi. În prezent, peste jumătate de milion de cubanezi au obținut licențe de întreprinzător, iar micile afaceri au început să se dezvolte.

Cu toate acestea, Produsul Intern Brut (PIB) a crescut doar cu 1% în 2018, iar, pentru anul în curs, Guvernul a prezis o creștere de doar 1,5%. Cifrele nu sunt relevante, deoarece Cuba include cheltuielile pentru sănătate, educație și servicii sociale. În realitate, creșterea economică este mult mai mică. Lucru recunoscut chiar de Miguel Díaz-Canel. „Creșterea economică nu le oferă oamenilor ceea ce au nevoie", a spus el la finalul anului trecut, în plenul Adunării Naționale.

„Mașinăria productivă a Cubei nu s-a prăbușit complet, dar nu a generat progrese economice semnificative în ultimii 30 de ani", a scris economistul Pavel Vidal, într-un articol publicat pe site-ul „Cuba Posible". Din acest motiv, sărăcia este omniprezentă, iar frustrarea socială este la cote ridicate.

Blocada economică a SUA persistă, productivitatea economică este la un nivel scăzut, venitul personal este scăzut, iar costurile pentru importul de bunuri sunt ridicate.

Ce aduce noua Constituția

În aceste condiții, era nevoie de o nouă Constituție, care să contribuie la câștigarea de către Cuba a unei independențe economice, menite să-i permită să supraviețuiască pe cont propriu.

În iunie 2018, la doar două luni de la preluarea de către Miguel Díaz-Canel a președinției, Cuba a demarat modernizarea actualei Constituții de inspirație sovietică.

Procesul a fost atent supravegheat de Raúl Castro. El a fost șeful comisiei speciale, formată din 33 de persoane, care a redactat proiectul de revizuire. Timp de trei luni, proiectul a fost supus consultării populare.

Potrivit presei oficiale de la Havana, citată de publicația americană „Axios", peste 8,9 milioane de cubanezi, inclusiv cei care trăiesc în străinătate, ar fi participat la peste 133.000 de întâlniri dedicate revizuirii legii fundamentale și s-ar fi strâns 783.000 de propuneri.

Miguel Diaz-Canel, noul președinte al Cubei, are o misiune ingrată: să dezvolte economia, dar să nu abandoneze socialismul

Au fost și cubanezi care au boicotat sau au ignorat consultarea, iar alții i-au pus la îndoială validitatea, din cauza controlului exercitat de liderii Partidului Comunist.

În cele din urmă, 50,1% din recomandările cetățenilor (134 din cele 229 de articole) au fost introduse în versiunea legii fundamentale aprobată prin vot în Adunarea Națională, la 22 decembrie 2018. Desigur, există posibilitatea ca aceste informații să fie pură propagandă...

O versiune tipărită a proiectului noii constituții nu a fost disponibilă publicului sau presei, ci numai membrilor Adunării Naționale. De aceea, mass-media cubaneze și-a luat informațiile despre modificările propuse exclusiv asistând la dezbaterile din Adunare. Esențial pentru economie, noua lege fundamentală recunoaște rolul proprietății private, al pieței și al investițiilor străine directe.

Textul insistă, totuși, că „proprietatea socialistă, ce aparține întregului popor, este fundamentală", dar recunoaște proprietatea deținută de cooperative, de entități mixte publice-private, dar și de organizații private.

FOTOGRAFII: GETTY IMAGES

Deși vânzarea sau transferul proprietății private asupra pământului sunt limitate de legislație, iar statul are drept de preemțiune la achiziție, dreptul la moștenire va fi respectat.

Este în continuare interzisă „concentrarea proprietății" private, iar oficialii cubanezi și mass-media de stat își exprimă frecvent aversiunea publică față de ideea unei îmbogățiri individuale excesive. De altfel, un articol nou introdus precizează că statul are un rol direct în redistribuirea justă a bogăției.

Deși pune întreprinderile de stat în centrul economiei, iar rolul de control al statului este de o importanță capitală, Constituția punctează faptul că „investițiile străine sunt o necesitate și un element important de dezvoltare".

Munca a fost definită drept o „valoare de bază" și o „datorie". Au fost voci care au cerut ca ea să devină „obligatorie". Determinarea salariilor în funcție de „cantitatea, calitatea, complexitatea și rezultatele" muncii a fost criticată masiv, cubanezii insistând ca nivelul salarial să fie corelat cu prețurile bunurilor de larg consum.

Reformă politică

Noua Constituție cubaneză nu marchează o transformare politică de substanță. Ea se angajează să susțină „natura irevocabilă a socialismului" și definește Partidul Comunist drept „forța politică conducătoare a societății și a statului". Totuși, Partidul nu se situează „deasupra Constituției", ci este obligat" să o onoreze și să o apere."

Legea fundamentală propune, însă, o serie de schimbări demne de remarcat. În primul rând, perioada în care o persoană poate ocupa funcția de președinte al țării a fost limitată la 10 ani (maxim două mandate de câte 5 an), ceea ce nu va mai permite instaurarea unei dictaturi personale. Vârsta minimă pentru a deveni președinte este 35 de ani, dar va fi introdusă și o vârstă maximă de 60 de ani, fiind luat ca punct de reper începutul primului mandat.

Totuși, șeful statului nu va fi ales direct de cetățeni, în ciuda solicitărilor celor care au participat la consultarea populară, ci de către Adunarea Națională, formată din reprezentanții unui singur partid: Partidul Comunist.

Este înființată funcția de prim-ministru. El va fi nominalizat de președinte și desemnat de Adunarea Națională, pentru un mandat de cinci ani.

Administrativ, insula va fi împărțită în 15 provincii, care vor fi conduse de guvernatori. Acestora li se va acorda suficientă autonomie față de Havana pentru a decide la nivel local, reducând astfel din birocrația sufocantă moștenită din comunism.

Există și o serie de modificări de natură... lingvistică. În noua Constituție a fost adăugat termenul „internaționalism proletar". „capitalismul" a fost descris drept „un regim care se bazează pe exploatarea omului de către om". A fost introdus termenul de „justiție socială", iar Cuba a fost definită „un stat socialist de drept".

Controverse

Cea mai dezbătută modificare a fost eliminarea expresiei „a avansa spre societatea comunistă". Noua Constituție păstrează scopul „construirii socialismului".

„Cuba renunță la comunism", a fost titlul entuziasmat al site-ului disident cubanez „CiberCuba" din 21 iulie 2018. Președintele Adunării Naționale Cubaneze, Esteban Lazo, i-a asigurat însă pe cubanezi că „ideologia" nu a fost „pierdută", ci actualizată în sensul unui „socialism suveran, independent, democratic, prosper și durabil".

Au existat și alte controverse. Comisia specială condusă de Raul Castro nu a luat în considerare apelurile societății de a permite organizarea de alegeri directe sau înființarea de partide de opoziție.

De asemenea, căsătoria între persoane de același sex a fost inițial recunoscută, dar ulterior eliminată din proiectul constituțional. Deși susținută de fiica lui Raúl Castro, Mariela, decizia a stârnit proteste religioase masive, organizate de Biserica Evanghelică.

În comunism, în numele „moralității revoluționare", autoritățile i-au persecutat pe homosexuali în primele câteva decenii după revoluția din 1959, trimițându-i în tabere de lucru, alături de preoții și alte elemente „antisociale".

Noua Constituție recunoaște rolul benefic al proprietății private, al pieței și al investițiilor străine directe

După prăbușirea blocului sovietic, după 1989, Cuba a fost nevoită să se deschidă mai mult în exterior, iar atitudinile ostile ale oficialităților față de religie și homosexualitate s-au redus.

O liberalizare ar putea apărea în contextul unui nou Cod al Familiei, care va fi elaborat în doi ani.

Cu toate acestea, noua Constituție acordă mai multe drepturi femeilor, persoanelor cu handicap și celor în vârstă. Presa și libertatea religioasă sunt extinse, ca de altfel și libertatea de exprimare.

Cine este noul președinte al Cubei

Miguel Díaz-Canel era relativ necunoscut când a fost numit pentru prima dată vicepreședinte al Consiliului de Stat al Cubei, în 2013, scrie BBC, din acel moment devenind omul lui Raúl Castro. În ultimii cinci ani, a fost implicat în procesul de preluare a puterii de la acesta, după 12 ani în care Raúl Castro a condus țara. În vârstă de 58 de ani, Díaz-Canel a studiat electronica. Și-a început cariera politică la vârsta de 20 de ani, ca membru al Ligii Tineretului Comunist din Santa Clara, oraș în care a avut loc ultima bătălie a Revoluției Cubaneze și care, astăzi, este dominată de figura lui „Che Guevara". A predat inginerie la universitatea locală și, în paralel, a reușit să ajungă secretar adjunct al Ligii, la vârsta de 33 de ani.

A jucat un rol-cheie în Partidul Comunist din provincia sa natală, Villa Clara, care, cât timp el s-a aflat în fruntea guvernului provincial, s-a bucurat de mai multe libertăți în comparație cu alte regiuni ale țării. În Villa Clara au avut loc concerte rock, care ar fi fost interzise în oricare altă parte, iar, din 1985, Santa Clara, capitala provinciei, a găzduit unul din cele mai renumite centre culturale LGBT din Cuba, „El Mejunje". Proprietarul său a spus că acest club nu ar fi supraviețuit, dacă nu ar fi existat sprijinul lui Díaz-Canel.

În ciuda muncii sale susținute la nivel provincial, lui Díaz-Canel i-a luat încă 10 ani, până în 2003, pentru a promova la nivel național și a intra în Politburo, organul executiv de conducere al Partidului Comunist.

În 2009, a fost propulsat pe postul de ministru al Învățământului Superior, iar în 2013 a devenit vicepreședinte al Politburo. Ascensiunea sa constantă și „fermitatea ideologică" au fost lăudate de Raul Castro, omul care i-a devenit principal susținător.

Majoritatea analiștilor sunt de acord că Díaz-Canel va avea mâinile legate, atâta vreme cât Raul Castro va exercita în continuare o influență considerabilă asupra politicii de stat, chiar și după ce a renunțat la funcția de președinte.

Este de așteptat ca Raul Castro să nu renunțe la controlul asupra succesorului său până când nu se va asigura că acesta va continua să orienteze țara pe cursul pe care frații Castro l-au stabilit în ultimele decenii.

RAUL CASTRO
(foto sus) îl controlează pe noul președinte de la Havana pentru a se asigura că Miguel Diaz-Canel nu părăsește traseul pe care Fidel Castro a înscris Cuba

SECURITATE

München, doamna Merkel și starea Alianței Transatlantice

Incoerența strategică a administrației Trump în materie de politică externă și fixația nostalgică a Europei pentru o ordine mondială multilaterală pe cale de extincție lasă cale liberă ascensiunii unui bloc autoritar ostil.

ANUL ACESTA A VENIT LA München cea mai mare delegație americană de când se organizează în capitala Bavariei tradiționala Conferință de Securitate, considerată de mulți un fel de templu al Atlanticismului. Cu vicepreședintele în exercițiu, Mike Pence, și fostul vicepreședinte Joe Biden, cu Nancy Pelosi, speakerul democrat al Camerei Reprezentanților, cu influentul senator republican Lindsey Graham, cu Jared Kushner și Ivanka Trump.

Dar asta nu pare să fi reparat deloc relațiile transatlantice. Ba din contră, fractura s-a accentuat.

Îndepărtarea Americii

Joe Biden s-a străduit să mai înseninеze atmosfera spunând europenilor că lucrurile se vor schimba la Washington, sub o nouă administrație, posibil chiar cu el la Casa Albă. „Ne vom întoarce, să nu vă îndoiți de asta!". Nu e clar cât a fost de convingător.

În fapt, îndepărtarea Americii de Europa a început în mandatul lui Barack Obama, în ciuda atmosferei mult mai destinse de la reuniunile G7 și a relației calde dintre președintele american de atunci și Angela Merkel, la antipodul celei de astăzi, când la Casa Albă e Donald Trump. Pentru Thomas Wright, de la Brookings Institution, ultima Conferință de Securitate de la München a pus capăt șaradei. „Poziția americană este subminată de propriile contradicții. Europenii par fixați în nostalgia după o ordine multilaterală. Între timp, adevărata provocare, ascensiunea unui bloc autoritar ostil, este în mare parte ignorată".

Jacob Heilbrunn, editorul „The National Interest", este mai tranșant: conferința ilustrează declinul Occidentului și indiferent de ce au spus sau nu au spus Pence și Biden, „europenii realizează că sunt în tot mai mare măsură pe cont propriu".

„Münchenul nu a creat noi fracturi transatlantice, nu a făcut decât să le expună".

Raportul publicat înainte de începerea Conferinței constată că actuala ordine internațională este în plin proces de descompunere și se întreabă cine va aduna piesele risipite și o va reface, într-o nouă alcătuire. Răspunsul e departe de a fi unul clar. Singura concluzie pe care a tras-o, deocamdată, Wolfgang Ischinger, președintele Conferinței de Securitate de la München, în remarcile sale de deschidere și de închidere, când a venit îmbrăcat cu un hanorac pe care era imprimat vizibil steagul UE, un semnal destul transparent transmis la Washington, este că „unii vorbitori au fost mai puțin interesați să pună piesele înapoi decât să creeze mai multe dezordine în sistemul nostru internațional". Trimiterea fiind, evident, la discursul lui Mike Pence.

DE

ALEXANDRU LĂZESCU

Entuziasmul Berlinului este mult mai temperat când e vorba de Europa

Narațiunea dominantă, prezentă în relatările de presă de la fața locului, în publicații precum „The New York Times" sau „Financial Times", este aceea că principalul vinovat pentru această situație nefericită și pentru destrămarea actualei ordini internaționale este administrația Trump.

Impresia a fost întărită de discursul lui Mike Pence care, pe de o parte, le-a cerut aliaților europeni să se alăture Americii, denunțând Tratatul cu Iranul, iar pe de alta a proiectat un tablou idilic, dar complet ireal, al unei alianțe NATO strâns unite în jurul lui Donald Trump,

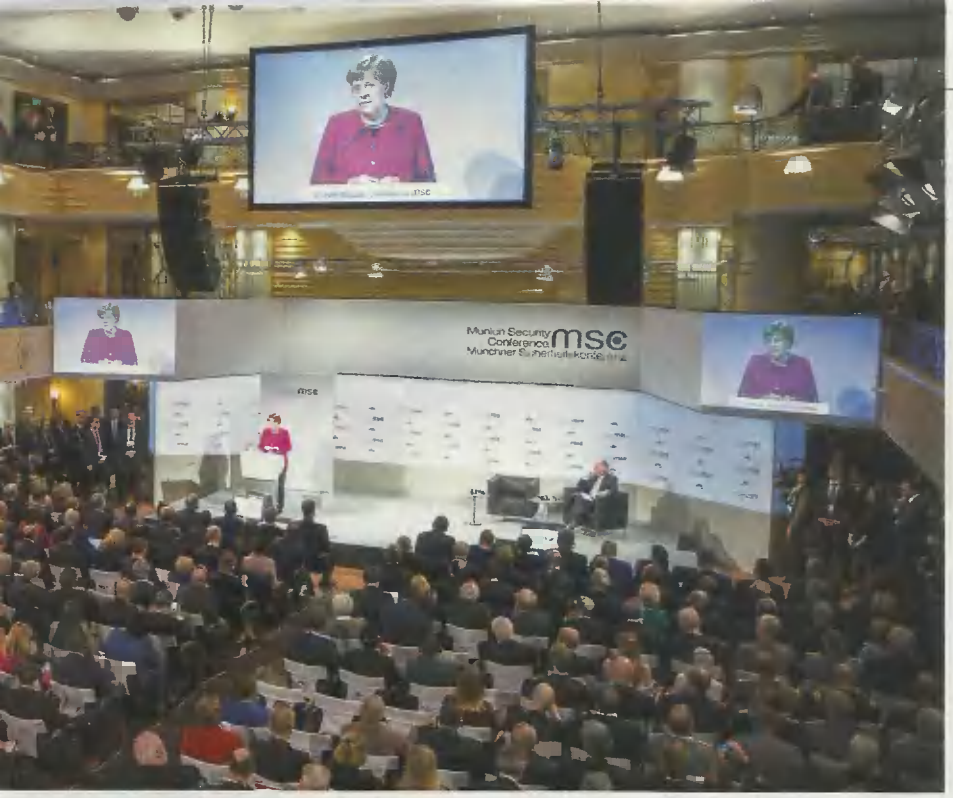

SECURITATE ȘI INSECURITATE
Angela Merkel a susținut un discurs la Conferința de Securitate de la München, într-un context complicat pentru ea, pentru Germania, pentru Europa și pentru întreaga lume

al cărui nume l-a pomenit de 30 de ori. Spre deosebire de generalul McMaster, fostul consilier pentru securitate națională, care anul trecut l-a pomenit în discurs doar de două ori, ceea ce l-a enervat serios pe președinte.

Discursul lui Pence, care, spre deosebire de toți ceilalți vorbitori, nu a mai rămas la finalul acestuia pentru a răspunde la întrebări, a fost primit cu răceală. Iar când a transmis salutul președintelui, în loc de aplauzele așteptate s-a lăsat o liniște ostentativă.

În timp ce, în deplin contrast, după cum ține să sublinieze și Roger Cohen în „The New York Times", discursul Angelei Merkel a fost marcat de ovații și aplauze prelungite, tocmai pentru că a făcut o serie întreagă de trimiteri critice la Donald Trump.

Jurnalistul american dezvăluie că un ambasador francez i-a spus că Administrația Trump a reușit performanța extraordinară de a-i transforma pe germani în Gaulliști. Așa s-a ajuns, mai scrie el, ca „în trecut cel mai devotat membru al Alianței Atlantice, o Germanie insultată, să descopere flirtul său interior rusesc și tentația independenței strategice dorite de De Gaulle". Și Philip Stephens, unul dintre editorii de la „Financial Times", face trimiteri la discuțiile avute cu participanții germani de la conferință care l-au întrebat „cum poate Germania să vorbească despre Atlanticism când o mare parte din alegătorii țării au mai mare încredere în Putin decât în președintele Statelor Unite?".

Într-adevăr, un sondaj Pew Research publicat în Raportul citat anterior relevă că în proporție semnificativ mai mare germanii, ca și francezii de altfel, au mai multă încredere în Vladimir Putin (35 procente) și Xi Jinping (30 procente) decât în Donald Trump (10 procente).

Energie vs. Securitate

În plus, când e vorba de ceea ce se întâmplă în interiorul Uniunii Europene, Berlinul nu mai este la fel de multilateralist. Dacă nu ar fi fost politica „Wir schaffen das" („Putem reuși") a doamnei Merkel și milionul de emigranți pe care Germania i-a primit în 2015, Brexitul nu s-ar fi întâmplat", crede Alain Finkielkraut, un proeminent intelectual francez.

„Ne vom întoarce, să nu vă îndoiți de asta!", a declarat Joe Biden la München

„Decizia a trimis o undă de șoc în Europa. Europenii nu au fost întrebați". La fel și în cazul proiectului Nord Stream 2. În ciuda opoziției vehemente, nu doar a Washingtonului, ci și a statelor de pe flancul estic al Uniunii, în ciuda reticenței chiar și a Franței, și-a impus în final punctul de vedere.

La München, Angela Merkel a apărat proiectul și a vorbit despre faptul că Europa trebuie să aibă relații constructive cu Moscova, deși alte state din Uniune au păreri foarte diferite pe această temă.

În cursul sesiunii de întrebări care a urmat discursului dnei Merkel, o deputată din Parlamentul Ucrainei a descris Nord Stream 2 drept un echivalent energetic al „omuleților verzi" și a citat dintr-un articol pe această temă, extrem de critic la adresa Berlinului, apărut în „The Economist", în care cancelarul german era acuzată că a decis că pentru Germania „este mai important accesul la energie ieftină decât securitatea Europei". Un fel de „Germany First" mai degrabă decât o probă de multilateralism.

Sunt, desigur, destule de reproșat lui Donald Trump pentru fracturarea relației transatlantice. Dar, după cum scrie și Walter Russel Mead în „Wall Street Journal", Europa greșește dacă crede că cea mai mare problemă a ei este Donald Trump.

Articolul face parte din proiectul DemocraCE derulat de Visegrad/Insight

PARIIND PE PUTERE
Pariurile mondiale ale lui Putin implică taxarea economiei rusești cu sume imense cheltuite pe războaie peste hotare.

MOSCOVA

Imperiul săracului

Vladimir Putin dublează miza în Venezuela, Siria şi Ucraina. Lupta sa pentru dominaţie mondială s-ar putea să falimenteze Rusia.

ÎN LUNA DECEMBRIE, PREŞEDINTELE VLADIMIR Putin a cerut economiei Rusiei „să intre într-o altă ligă". Dar această prioritate este departe de a fi clară dacă priveşti la locurile pe care pariază Kremlinul din punct de vedere al politicii externe.

Cea mai recentă miză este Venezuela, unde Rusia a trimis recent două bombardiere Blackjack capabile să transporte arme nucleare. Secretarul de stat Michael Pompeo a minimizat importanţa acţiunii, declarând „două guverne corupte care risipesc fondurile publice şi oprimă libertatea... în timp ce poporul suferă". Într-adevăr, Venezuela este o gaură neagră economică unde, după predicţiile Fondului Monetar Internaţional, inflaţia va ajunge anul acesta la pragul de 10 milioane de procente.

Şi Statele Unite şi-au taxat economia pentru a cheltui sume imense pe războaiele de peste hotare, de la Coreea şi Vietnam la Afganistan şi Irak. În timpul Războiului Rece, a făcut risipă de resurse pentru a contracara intervenţia sovietică într-o multitudine de ţări sărace precum Nicaragua, Angola şi naţiunile din Cornul Africii. În cea mai mare parte a cazurilor, însă, politica externă a Statelor Unite a considerat prioritate maximă întărirea dinamicei economii americane şi sprijinul în vederea creşterii economiei globale. În timpul crizei financiare africane din 1997 – 98, Rezerva Federală nu numai că a susţinut răspunsul politic mondial, ci şi-a asumat chiar un rol major în sprijinul acordat unora dintre ţările afectate. Zece ani mai târziu, în timpul crizei financiare mondiale, Rezerva Federală a fost vitală în răspunsul monetar global.

Dar, revenind la comerţ, pe parcursul administraţiei Obama, Statele Unite şi alte 11 ţări au negociat Parteneriatul Trans-Pacific. În ciuda faptului că a renunţat la el şi s-a implicat în războaie comerciale chestionabile, administraţia Trump a reînnoit acorduri comerciale importante cu Canada şi Mexicul, dar şi cu Coreea de Sud. În luna ianuarie, Statele Unite, Uniunea Europeană şi Japonia au căzut de acord asupra continuării eforturilor de combatere a practicilor comerciale neloiale şi de reducere a barierelor în faţa inovaţiei.

Politica externă a Rusiei însă, bate o altă tobă economică. Kremlinul pare mai degrabă animat de ambiţii politice. Urmăreşte sfera de influenţă din vecinătate şi un statut de mare putere, în încercarea de a-şi exercita puterea de convingere asupra vecinilor şi a contracara, la nivel global, influenţa Statelor Unite şi a Occidentului. Însă eforturile Kremlinului sunt deseori costisitoare şi autodistructive.

Războiul din estul Ucrainei şi susţinerea Crimeei şi-au pus accentul pe economia Rusiei, în mod direct şi prin intermediul sancţiunilor Occidentului. Compania Bloomberg Economics estimează că sancţiunile au scăzut produsul intern brut al Rusiei, pe parcursul ultimilor patru ani, cu 6 procente. Iar cheltuielile ruseşti nonmilitare din zona aceea pot împovăra PIB-ul cu 0,3 procente pe an. Regiunile separatiste ocupate de ruşi din Georgia şi Moldova necesită şi ele subvenţii.

Chiar şi unele eforturi pentru cooperare paşnică au dezamăgit. Deşi relativ tânără, Uniunea Economică Euroasiatică dintre Rusia, Kazahstan, Belarus,

DE

WILLIAM COURTNEY
@courtneywmh

HOWARD J. SHATZ
@HowardJShatz

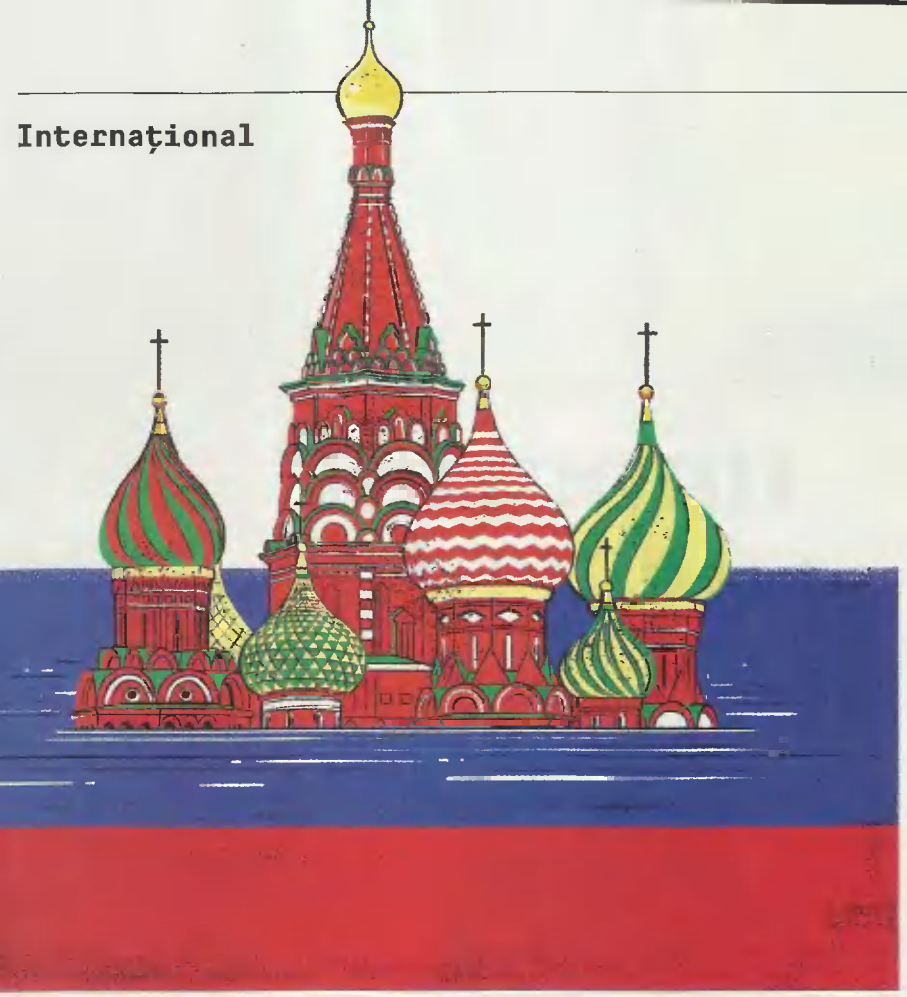

AFACERI EXTERNE
Intervenția militară în Siria s-ar putea să fi impus tăieri de venituri în Rusia, în domenii ca sănătatea, educația și asistența socială. Iar atacurile Rusiei asupra țintelor civile au sporit sprijinul Occidentului în vederea impunerii de sancțiuni.

Armenia și Kârgâstan s-a poticnit în integrarea economică. Membrii au relații comerciale mai puternice cu țări din afara uniunii.

Iar goana Rusiei de a deveni o mare putere este și ea costisitoare. Intervenția militară din Siria s-ar putea să fi impus tăieri de fonduri în țară, în domenii precum sănătatea, educația și asistența socială. În plus, susținerea arătată regimului președintelui sirian Bashar al-Assad, pusă în practică prin intermediul atacurilor aeriene asupra unor ținte civile, au sporit sprijinul occidental în vederea sancțiunilor impuse Rusiei.

Iar Siria ar putea necesita și mai multe resurse rusești. În august anul trecut, Națiunile Unite au estimat costul războiului civil de șapte ani din Siria la peste 388 de miliarde de dolari. Rusia pare îngrijorată că unii sirieni o vor blama că le-a distrus mare parte din țară fără a ajuta la reconstruirea ei. Acum un an, cel mai important diplomat al Rusiei la Bruxelles a declarat că e „momentul" ca Uniunea Europeană să furnizeze ajutoare de „zeci de miliarde" de euro.

Și s-ar putea ca cheltuielile fără cap să sporească în Venezuela, cu o investiție care ajunge la 25 de miliarde de dolari, mare parte din ea în sectorul energetic. Rusia și-a asumat riscuri asemănătoare în Irak, înainte ca președintele Saddam Hussein să fie înlăturat de la putere, ajungând ulterior la o datorie de 12,9 miliarde de dolari. Dacă guvernul de stânga al lui Nicolás Maduro ar supraviețui în Venezuela, ar putea seca în continuare resursele rusești. Industria petrolieră venezueleană e în stare dezastruoasă, iar noile sancțiuni ale Statelor Unite s-ar putea combina cu hiperinflația pentru a slăbi și mai mult economia. O schimbare a guvernării ar putea periclita investițiile rusești.

Poate că, învățând anumite lecții, Kremlinul renunță la unele dintre pariurile riscante. În decembrie anul trecut, cel mai mare producător rus de petrol, Rosneft, a abandonat planurile pentru o investiție de 30 de miliarde de dolari alături de Iran, parțial din cauza sancțiunilor Statelor Unite și a termenilor neatractivi propuși de Iran.

Există și un alt cost: extrem de necesara reformă a pensiilor implementată de Kremlin anul trecut a dus la proteste publice generalizate. Unii ruși sunt de părere că prețul „aventurilor de peste hotare" (de exemplu Siria și Ucraina) a dus la acest lucru. Reforma a dus la diminuarea până la 33,4 de procente a sprijinului arătat lui Putin, potrivit Centrului public de Cercetare a Opiniei Publice.

Cu toate problemele sale, ordinea economiei mondiale le oferă țărilor oportunități fără precedent de a prospera. În 2016, Rusia a avut al 12-lea cel mai mare produs intern brut dintre toate țările și era cel mai mare exportator de petrol al lumii. Însă, în acel an, președintele Obama a remarcat că „Nu există nicio întâlnire G20 în care rușii să fixeze agenda în jurul problemelor importante".

Folosindu-se de eficiența globalizării și cultivând legături cu parteneri prosperi, Rusia și-ar putea spori potențialul economic și ar putea îmbunătăți nivelul de trai al populației sale. Implicându-se într-un mod mai pozitiv în lume, ar putea obține influență în forumurile care contează, cum sunt G20 și instituțiile multilaterale. Ar fi mai ușor dacă Kremlinul ar acorda o mai mare prioritate intereselor comerciale și s-ar delimita de dictatorii distrugători de economii. N

William Courtney *este expert șef adjunct la organizația nonprofit și nepartizană Rand Corp. Și fost ambasador al Statelor Unite în Kazahstan și Georgia.*
Howard J. Shatz *este economist șef la Rand.*

www.rockfm.ro

MANIPULARE

Onestul Abe s-a luptat și el cu „fake News"

Asemeni lui Trump, Lincoln s-a confruntat cu ostilitatea neobosită a presei

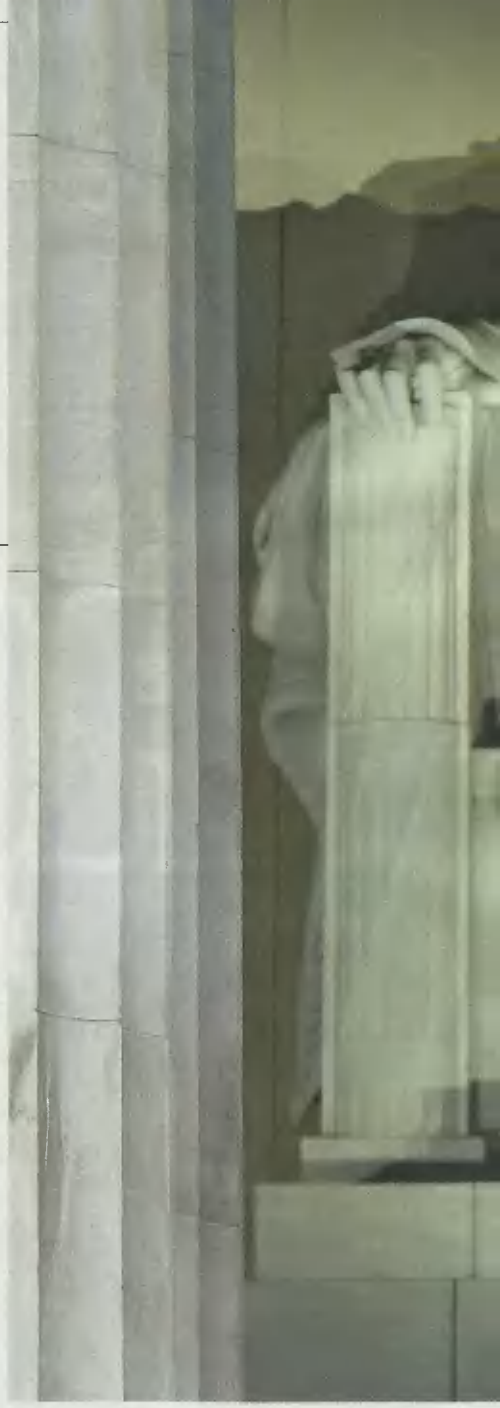

CÂND *THE NEW YORK TIMES* A titrat în paginile sale titlul nebunesc care susținea că FBI-ul investighează posibilitatea ca președintele Donald Trump să fie agent rus, am fost furios. Însă mi-am amintit de un alt moment din istoria națională în care presa era ostilă președintelui american. L-am sunat pe Trump și i-am spus că, de la Abraham Lincoln încoace, niciun alt președinte nu s-a mai confruntat cu nesfârșitele prejudecăți și ostilitatea de care are el parte.

DE

NEWT GINGRICH
@newtgingrich

Într-adevăr, conservatorul Centru pentru Studii Media a raportat, pentru 2017 și 2018, că programele de știri de seară ale posturilor TV de prim plan au difuzat, în proporție de peste 90 la sută, materiale anti-Trump. Această ostilitate neobosită este similară cu ceea ce a trebuit să îndure Lincoln din partea media.

Pentru început, multe canale de știri au fost împotriva lui Lincoln – la fel ca și în cazul lui Trump.

La alegerea lui Lincoln, publicația *Memphis Daily Appeal* a scris, pe 13 noiembrie, 1860, „La 90 de zile după învestirea lui Lincoln, Partidul Republican va fi complet ruinat și distrus. Drumul său este împresurat de atât de multe dificultăți, încât, chiar dacă ar avea abilitatea lui Jefferson și energia lui Jackson, va eșua. Însă el este un om slab și neexperimentat, iar administrația sa va fi condamnată încă din start".

Iar aceste critici la adresa lui Lincoln nu se mărgineau la cei din sud.

În cartea sa *1864: Lincoln at the Gates of History/1864: Lincoln la porțile istoriei*, autorul Charles Bracelen Flood nota că *The New York Herald* a scris la un moment dat că „alegerea sa a fost un experiment pripit, iar administrația sa este un eșec deplorabil". Editorii publicației din nord au spus de asemenea că „din poziția sa de președinte al Statelor Unite, trebuie să aibă suficientă minte pentru a vedea și a accepta că a fost un eșec răsunător. Un lucru trebuie să îi fie evident și acela este că nu poate spera cu niciun chip să fie viitorul președinte al Statelor Unite... Ar trebui să se retragă din poziția în care, într-un ceas rău, a fost ridicat".

Sună cunoscut?

Exact așa cum Trump se luptă cu „fake news", Lincoln a simțit că un front semnificativ în războiul său de a conserva Uniunea era războiul împotriva mass media. Iar acest lucru l-a făcut să fie extrem de critic și sceptic în privința media.

Potrivit lui Noah Brooks, un reporter care avea acces constant la Lincoln, președintele a afirmat deseori că „cea mai gravă caracteristică a ziarelor era siguranța lor că «sunt înaintea câinilor», luând-o înaintea evenimentelor și creând așteptări care era firesc să nu poată fi împlinite".

Lincoln, implicat într-un război civil în care era în joc supraviețuirea țării, era mult mai dur și mai agresiv cu media decât și-ar putea imagina cineva în vremurile moderne. Printre altele, a închis temporar două ziare anti-administrație din New York și i-a arestat pe redactorii acestora.

LUPTĂ MONUMENTALĂ
Un ziar din 1860 l-a numit pe Lincoln „un bărbat slab şi neexperimentat, iar administraţia sa este condamnată". Sună cunoscut? Gingrich susţine că Trump se confruntă cu aceeaşi ostilitate a presei.

Însă ostilitatea împotriva lui Lincoln în cercurile înalte şi elita politică de la Washington era la fel de feroce.

Edward Everett, faimosul orator care a vorbit ore în şir la Gettysburg în timp ce discursul lui Lincoln a fost extrem de scurt - însă, din punct de vedere istoric şi moral, mult mai puternic – a scris în jurnalul său că Lincoln era „în mod evident o persoană cu un caracter inferior, pe de-ntregul nepotrivit cu criza". Potrivit lui George Templeton Strong, un important avocat din New York, Lincoln era „un barbar, un scit, sau o gorilă". Generalul căruia Lincoln a decis să îi încredinţeze Armata Unionistă, George McClellan, l-a considerat un pirat de frontieră, „un idiot" şi „o adevărată gorilă".

Chiar şi în rândul colegilor republicani, Lincoln s-a confruntat cu atacuri feroce. Republicanul William Dickson din Ohio a scris în 1861 că Lincoln „este în mod universal un eşec recunoscut, nu are ambiţie, nu are curaj, nicio capacitate executivă... iar spiritul său e la nivel minim la toate departamentele". Decideţi voi care sunt mai umilitoare, atacurile la adresa coafurii lui Trump sau atacurile la adresa inteligenţei lui Licoln.

Lincoln a fost un om extrem de diferit, confruntându-se cu o situaţie infinit mai periculoasă decât cea a lui Trump. Însă fiecare preşedinte reprezintă ameninţarea directă a celui din exetrior la adresa cercurilor puterii. Data viitoare când veţi auzi un atac răutăcios la adresa lui Trump, gândiţi-vă ce au scris şi spus oamenii despre Lincoln. Există mult mai multe similarităţi între criza Uniunii din vremea lui Lincoln şi criza cercurilor puterii din vremea lui Trump decât vor majoritatea oamenilor chiar şi să ia în calcul. N

„Lincoln era un bărbat extrem de diferit de Trump. Însă fiecare preşedinte reprezintă ameninţarea celui din afară la adresa cercurilor puterii"

Newt Gingrich *este fostul preşedinte al Camerei Reprezentanţilor, autor de volume extrem de bine vândute şi gazda viitorului podcast Newt's World.*

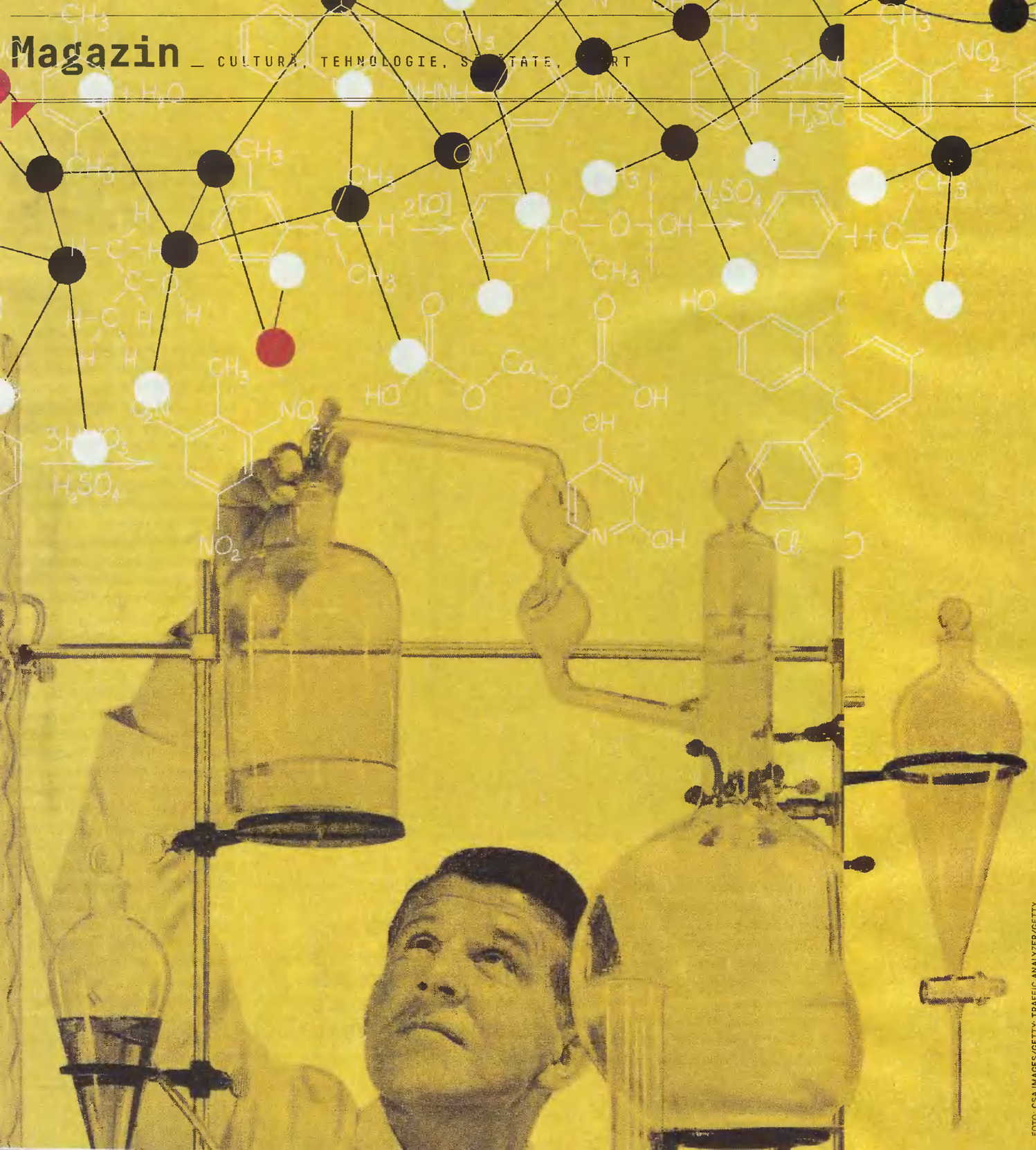

FOTO: CSA IMAGES/GETTY; TRAFFIC ANALYZER/GETTY

SĂNĂTATE

Chimie rea

Substanțele din mobila, fructele şi cremele noastre de piele modifică fiziologia de bază a copiilor. Ce putem face să-i protejăm?

DE

LEONARDO TRASANDE
@leotrasande

IMAGINAȚI-VĂ UN LOC DE JOACĂ DIN NEW YORK, la începutul anilor 1960. Câteva zeci de copii cu vârstele între 4 și 12 ani aleargă pe ciment, se cațără pe structurile metalice, se dau în leagănele din oțel și în scrânciobul din lemn. Același loc de joacă, dar în zilele noastre, arată complet diferit. Copiii se joacă pe gazonul artificial şi o suprafață spongioasă făcută din cauciucuri reciclate. Au dispărut demult leagănele metalice, scrânciobul și structurile metalice de cățărat; acum se plimbă prin labirintul de scări și rampe și folosesc ceea ce arată a echipamente pe care le-ai găsi într-o sală de gimnastică.

Și copiii s-au schimbat. Sunt mai mari și mai grei. Un băiat de 1,54 m pare de 12 ani, deși are doar 9. O fetiță cu sânii și șoldurile uneia de 14 ani are de fapt 8 ani. Și adulții sunt diferiți: aproape jumătate dintre ei sunt supraponderali și destul de mulți sunt în pragul obezității.

Dacă aș examina copiii ambelor perioade, probabil aș găsi multe alte diferențe. Unul sau doi copii de la locul de joacă ar putea avea un diagnostic de tulburare din spectrul autismului și alți câțiva dintre ei ar prezenta serioase dificultăți de învățare. Astăzi, din ce în ce mai mulți copii suferă de diabet, colesterol crescut și tensiune mare – probleme care îi afectau înainte doar pe cei în vârstă și pe infirmi. Mai mult de 13 la sută dintre băieți și 5 la sută dintre fete sunt diagnosticați cu tulburare de hiperactivitate și deficit de atenție. Dacă aș putea vedea viitorul acestor copii de la locul de joacă, mulți dintre băieți vor avea număr mic de spermatozoizi, iar fetele ar putea dezvolta probleme reproductive, inclusiv endometrită și infertillitate. În doar una sau două generații, fiziologia de bază a copiilor a fost modificată. Ce s-a întâmplat? Multe dintre „bolile stilului de viață", cum ar fi diabetul și tensiunea arterială mare, au fost atribuite unui trai sedentar, mâncărurilor pline de zahăr, lipsei de exercițiu fizic și unui acces scăzut la fructe și legume proaspete. Însă s-ar putea să nu fie întreaga poveste. Putința noastră de a secvenționa ADN-ul genomului uman le-a permis oamenilor de știință să urmărească potențialele origini ale multora dintre aceste boli ca fiind factori de mediu, cum este, de exemplu, prezența chimicalelor care, prin expunere, pot modifica exprimarea genetică, ducând la boli și disfuncții.

În ultimii câțiva zeci de ani, am construit o lume de chimicale industriale prezente în sol, ferme, lanțul de aprovizionare cu mâncare, cosmetice, produse de igienă și mobilă, în grădinile noastre, peluze, câmpuri, parcuri și alte spații exterioare. Multe dintre chimicalele la care suntem expuși zilnic sunt „disruptori endocrini", ceea ce înseamnă că afectează funcționarea normală a hormonilor din corp, imitând sau suprimând activitatea unui hormon natural. Acest lucru poate conduce la anormalități în celule și țesuturi ale creierului sau ale altor organe.

La început, s-a crezut că aceste chimicale trebuie să rămână în corp pentru a provoca daune, asemeni unei infecții virale sau bacteriene. Acum ne dăm seama că, deși corpul uman excretă aceste chimicale pe parcursul a câteva zile, au efecte de durată asupra noastră – în special a bebelușilor și copiilor, ale căror organe sunt în formare.

În ultimii ani, organele de reglementare au făcut pași în direcția reducerii prezenței unora dintre

chimicalele nocive din viețile noastre. În 2016, președintele Barack Obama a semnat o actualizare a Actului de Control a Substanțelor Toxice pentru a îmbunătăți recenzia de siguranță a chimicalelor. Cu toate acestea, sunt slabe șanse ca Agenția de Protecție a Mediului să aibă suficiente fonduri sau sprijin politic pentru a evalua miile de chimicale aflate în circulație pentru care nu există suficiente teste. În primii doi ani ai administrației Trump, am asistat la eforturi de a submina legea revizuită. În orice caz, mii de substanțe chimice se află în circulație, multe dintre ele nefiind încă studiate, cu atât mai puțin reglementate. Și nu sunt prea mari șanse să fie prea curând înlăturate din mediul înconjurător.

Deși sunt multe care încă nu se știu, cercetătorii au putut studia în detaliu efectele asupra sănătății a patru mari categorii de chimicale cu utilizare generalizată: pesticide, plastifianți, bisfenoli și substanțe ignifuge. În timp ce așteptăm ca cercetătorii și organele de reglementare să se pună de acord, sunt măsuri pe care le putem lua, ca indivizi, pentru a ne reduce expunerea. Mai jos sunt câteva sfaturi pe care le putem pune cu toții în practică, păstrând totuși această informație în minte: măsuri similare studiate în laborator nu ajung întotdeauna la același rezultat. Lumea chimicalelor și a dezvoltării umane este complicată și prea puțin înțeleasă.

Pesticidele

Ingredientul activ din multe pesticide, o clasă de compuși cunoscuți sub denumirea de organofosfați, a fost folosit pentru prima dată în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, ca gaz paralizant. Chimicalele afectau funcționarea normală a creierului, blocând descompunerea acetilcolinei, un neurotransmițător pe care neuronii îl folosesc pentru a comunica între ei. Organofosfații au fost ulterior extrem de eficienți în uciderea insectelor, prin intermediul aceluiași mecanism, dar în concentrații mult mai mici. Reglementările din Statele Unite au redus expunerea la organofosfați, comparativ cu perioada de început a pesticidelor; Actul privind Protecția Calității Alimentelor cere măsuri de siguranță pentru a proteja copiii de pesticidele din mâncare. Concentrația de produși de sinteză ai organofosfaților din urina copiillor și femeilor însărcinate este mai scăzută în Statele Unite decât în Europa.

Este dovedit științific faptul că hrana organică reduce concentrația produșilor de sinteză ai organofosfaților din urină. Anumite legume și fructe – căpșuni, struguri și cireșe, pentru a enumera doar câteva – sunt cunoscute drept având cel mai crescut procent de pesticide. Acestea nu pot fi îndepărtatet complet nici prin spălare. În cazul cartofilor și nectarinelor, aflate și ele în această categorie, îndepărtarea cojii este o opțiune. Sparanghelul, conopida și alte legume au un conținut scăzut de reziduuri de pesticide.

Plastifianții

Pentru a înmuia plasticul, fabricanții folosesc un tip de substanțe chimice numite ftalați. Se găsesc în ambalajele alimentare și sunt folosite pentru îmbunătățirea parfumului și mirosului produselor de igienă personală cum sunt loțiunile și cosmeticele. Ftalații au o posibilă contribuție la obezitate. Unii dintre ftalații folosiți în loțiuni și cosmetice blochează efectele hormonului masculin testosteron, în timp ce alții, folosiți la ambalajele alimentare, pot imita estrogenul. În studiile de laborator, s-a descoperit că ftalații influențează modalitatea de manifestare a genelor implicate în producția hormonului de stimulare a tiroidei. Având în vedere faptul că aceste chimicale nu lasă nicio urmă în corp, e dificil de știut ce efect au asupra creierelor copiilor în creștere.

O modalitate simplă de a reduce expunerea la ftalați este să evitați conservele în favoarea alimentelor proaspete sau ambalate în recipiente din sticlă. Iată câteva măsuri care pot reduce consumul de ftalați din alimente:

➤ **Nu refolosiți recipientele de unică folosință.** În plus față de riscul ingerării de chimicale disruptori endocrini, reutilizarea recipientelor din plastic crește riscul de contaminare bacteriană.

➤ **Evitați plasticele cu codul 3.** Recipientele cu numărul de reciclare 3 înscris la bază au risc de contaminare cu ftalați.

➤ **Nu încălziți plasticul la cuptorul cu microunde.** Astfel, la nivel microscopic, plasticul se topește și migrează în mâncare. Nu există plastic care poate fi încălzit în siguranță la microunde.

➤ **Nu spălați plasticul în mașina de spălat vase.** Spălați recipientele de mână, cu săpun și apă. Detergenții puternici zgârie plasticul și sporesc absorbția în lichide și alimente.

➤ **Aruncați recipientele zgâriate.** Când plasticul se zgârie, cresc șansele ca ftalații să se scurgă în mâncare.

Bisfenolul A

Această substanță chimică cunoscută și sub prescurtarea de BPA este folosită pentru a căptuși conservele și dozele de lichide, chiar dacă a fost interzisă la folosirea în biberoane și căni pentru bebeluși. BPA-ul este mai cunoscut ca estrogen sintetic; de fapt, a fost considerat agent farmaceutic pentru femeile însărcinate, pentru evitarea pierderilor de sarcină. Poate afecta funcționarea tiroidei și poate inhiba acțiunea hormo-

Studiile arată că expunerea la chimicale poate provoca modificări genetice, ceea ce ar duce la boli și disfuncții

nului tiroidian pe parcursul dezvoltării cortexului, regiunea creierului responsabilă de o mulțime de funcții unice oamenilor. Multe sticle de apă din plastic și alți recipienți sunt etichetate acum ca neconținând BPA. Plasticul folosit ca înlocuitor - BPP, BPF, BPS, BPZ și BPAP, pentru a numi doar câteva – reprezintă o amenințare similară. E mai bine să evitați cu totul recipientele de plastic din policarbonat dur. Evitarea consumului de produse conservate, cum sunt sucurile la doză sau legumele la conservă, poate reduce concentrația de BPA din urină până la 90 la sută și chiar mai mult. Alimentele ambalate în Tetra Pak reprezintă o alternativă mai sigură la conservele care conțin BPA.

Substanțele ignifuge

Cercetările privind substanțele ignifuge au produs rezultate îngrijorătoare, dar nu e cazul încă să vă aruncați toată mobila din casă. Vestea bună este că puteți reduce expunerea la aceste chimicale chiar acum, cu câțiva pași simpli:

➤ **Înlocuiți mobila veche** a cărei spumă e la vedere, sau acoperiți-o cu o husă.

➤ **Cumpărați fibre naturale,** cum este lâna. Sunt, în mod natural, mai puțin inflamabile.

➤ **Deschideți ferestrele.** Recircularea zilnică a aerului, preț de câteva minute, elimină reziduurile chimice.

➤ **Aspirați în mod regulat** cu un filtru de mare eficiență pentru particule, prescurtat HEPA. Pentru a preveni acumularea prafului contaminat, folosiți o cârpă umedă pentru a șterge electronicele, covoarele și mobila de interior și exterior.

➤ **Nu puneți mâna!** Nu lăsați copiii să atingă obiectele tratate cu substanțe ignifuge sau să le bage în gură.

➤ **Introduceți iodul în dietă.** În 2007, Organizația Mondială a Sănătății a declarat că, la nivel global, 2 miliarde de oameni consumă prea puțin iod. Iodul este vital în funcționarea normală a tiroidei. Algele marine sunt una dintre cele mai bune surse. Fructele de mare, lactatele, merișoarele și căpșunile sunt și ele bune. N

Leonardo Trasande, M.D., este profesor de pediatrie, medicină a mediului și sănătate a populației la Universitatea New York. Acest articol este o adaptare din cartea sa Sicker, Fatter, Poorer: The Urgent Threat of Hormone-Disrupting Chemicals to Our Health and Future... and What We Can Do About It.
© 2019/ Mai bolnavi, mai grași, mai săraci: Amenințarea iminentă a chimicalelor disruptori endocrini la adresa sănătății și viitorului nostru... și ce putem face în sensul acesta. Reprodus cu permisiunea Houghton Mifflin Harcourt. Toate drepturile rezervate.

MAZDA CX-3 G121 MT6 4X2

Tinerețe fără bătrânețe

Fără doar și poate, Mazda a tras lozul câștigător cu design-ul Kodo – Sufletul mișcării și filosofia Jinba Ittai, care pune accentul pe simbioza dintre „jocheu" și caii putere. După patru ani de carieră în segmentul SUV-urilor urbane, CX-3-ul continuă să fie un adevărat Casanova, în ciuda concurenței din ce în ce mai acerbe și a design-ului interior rămas în urmă.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

ÎN 2015, CÂND A APĂRUT, CX-3-UL NU PREA avea adversar pe partea de lifestyle decât în pielea Nissan-ului Juke și a Mini-ului Countryman, care face parte din altă clasă. Acum, aproape toți constructorii au un câte un model urban „cocoțat", fie că vorbim despre Volkswagen T-Roc, Citroen C3 Aircross, Hyundai Kona, Seat Arona, Opel Crossland X, Peugeot 2008, Ford EcoSport, Honda HR-V, etc.. Însă, după facelift-ul minor suferit toamna trecută, atractivitatea SUV-ului Mazda de segment B a rămas o constantă.

Schimbările de design au vizat în principal grila frontală, menită să confere mai multă sportivitate, și montanții laterali care sunt colorați în nuanța negru piano. Iar, în spate, stopurile dispun de tehnologie LED. Habitaclul a rămas la fel, chiar dacă ar fi fost loc de mai bine, cel puțin la nivelul design-ului mult prea cuminte în raport cu exteriorul, dar pasagerii CX-3-ului facelift beneficiază de tapițerii și materiale noi pe bord, pe panourile portierelor și la mânere. Frâna de parcare clasică a lăsat locul uneia acționate electric, iar consola centrală integrează și o cotieră, pentru mai mult confort.

Poziția la volan este ușor sportivă și confortabilă. Doar șezutul scaunului ar fi putut să fie puțin mai lung. Volanul în trei spițe oferă o priză foarte bună, iar planșa de bord, chiar dacă a ajuns destul de banală față de cele regăsite pe unii adversari, este intuitivă și ergonomică. Consola centrală a fost, însă, redesenată, iar lipsa levierului frânei de mână a fost folosită pentru crearea unui spațiu mai mare de depozitare în cotieră. Sistemul multimedia, care, acum, e compatibil cu Apple CarPlay și Android Auto, dispune de același display „înfipt" în bord și de aceeași grafică intuitivă, dar simplistă. Pe bacheta spate este loc suficient pentru doi adulți, cu condiția să nu depășească 1,8 metri înălțime. Iar portbagajul de 350 de litri ajunge pentru cumpărăturile de weekend sau două trollere, însă sania copilului nu prea încape decât dacă se renunță la podeaua mediană.

Virilitate aspirată

Am mai spus-o și repet. Mazda merită toate laudele pentru performanțele motoarelor sale atmosferice pe benzină și pentru faptul că nu a căzut pradă

FOTOGRAFII: NEWSWEEK ROMÂNIA / RĂZVAN SCĂEȘTEANU

downsizing-ului. SkyActive-G-ul aspirat de 2.0 litri și 121 de cai putere se bate liniștit cu motorașele „subunitare", în trei sau patru cilindri, de aceeași putere, și le domină liniștit la rafinament. În ciuda cilindreei mari, hulite în ultimul timp de majoritatea producătorilor, benzinarul Mazda nu a sărit de 8,8-9,0 l/100 km iarna în traficul „liniștit" din București, plus puțină joacă prin zăpadă, pentru a vedea dacă garda la sol de 154 mm (Dacia Sandero are 132 mm) ajută sau nu crossover-ul. Răspunsul este da, nu rămâi suspendat prea repede, deși mașina testată nu avea 4x4. La drum, computerul s-a mulțumit să afișeze 6,8-7,0 l/100 km, în ciuda abuzurilor pe viraje pentru a pune la treabă sistemul G-Vectoring Control (GVC), un sistem care se referă la controlul dinamicii mașinii prin corelarea datelor primite de la motor, transmisie, șasiu și caroserie. Concret, acesta variază cuplul motor pentru a optimiza încărcarea pe fiecare roată. Și se simte. Dacă nu alunecă pe jos, CX-3-ul se aruncă cu tupeu pe viraje, scrâșnește, începe să țopăie puțin de spate, dar nu deviază decât târziu, chiar și cu electronica decuplată.

Altfel, merită notat cu plus compromisul bun pe care îl face suspensia în ceea ce privește stabilitatea și absorbirea cu stoicism a gropilor. Și nu trebuie uitată timoneria cutiei manuale în șase trepte. La fel ca și la alte modele Mazda, este o adevărată operă de artă. Cursa schimbătorului este atât de scurtă încât te poți juca doar din încheietura mâinii, iar declicul pe care-l simți la intrarea în treaptă te face să visezi la o mașină mult mai puternică și mai sportivă.

15.390€

este prețul de bază pentru Mazda CX-3 G121 Emotion, TVA inclusă.

Verdict Newsweek România

+ Motor silențios, elastic și prompt în reacții; timonerie exemplară; ținută de drum ușor sportivă; suspensie „mută" și permisivă cu gropile; design inconfundabil.

– Portbagaj neprietenos cu săniile; arhitectură interioară lipsită de emoție; zgomot aerodinamic destul de pronunțat la viteze superioare. N

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

VIITOR

Iată că apare soarele

Într-o lume transformată de energia regenerabilă, China va fi oare superputerea?

DE

ADNAN Z. AMIN
@adnanzamin

DIN POZIȚIA MEA DE CONDUCĂTOR, pe parcursul ultimilor opt ani, al Agenției Internaționale pentru Energie Regenerabilă și deținând informații privilegiate despre tranziția energetică, sunt convins că o nouă realitate geopolitică începe să se contureze. Rezultatul va fi o hartă a geopoliticii energetice fundamental diferită de cea dominantă pe parcursul ultimilor 100 de ani.

Dacă industrializarea alimentată de combustibilii fosili în secolul XIX a influențat alianțele națiunilor în secolul XX, acum, politica secolului XXI va fi transformată de revoluția silențioasă a energiilor regenerabile.

Povestea nespusă a regenerabilelor este aceea că modifică sistemul energetic global cu o viteză pe care nu a anticipat-o nimeni. În ultimii ani, dezvoltarea tehnologică și scăderea prețurilor au transformat energiile regenerabile într-unele competitive din punct de vedere comercial. Tendințele în privința prețurilor sugerează că, până în 2020, costul mediu al electricității din surse solare și eoliene va fi la nivelul minim al prețului combustibililor fosili.

Ceilalți factori critici în această revoluție silențioasă respectă imperativul combaterii schimbărilor climatice, conducând la obiective ambițioase în privința energiilor regenerabile, la acțiuni ale investitorilor și o opinie publică internațională care sprijină într-un procent din ce în ce mai mare regenerabilele.

În prezent, aproximativ 80 la sută din populația lumii trăiește în țări care sunt importatoare nete de energie primară. În viitor, producția de energie va fi dispersată. Sursele regenerabile, cum sunt hidroenergia, bioenergia, energia solară, geotermală și eoliană, sunt disponibile, într-o măsură sau alta, în majoritatea țărilor. În timp ce amplasarea stocurilor de combustibili fosili era arbitrară și inegală, accesul la energia regenerabilă va fi repartizat mult mai uniform.

Într-o economie bazată pe energia regenerabilă, majoritatea țărilor vor putea obține un grad mai mare de independență energetică: vor avea o securitate energetică mai mare și o mai mare libertate de a decide asupra propriilor priorități strategice. Într-o lume în care un miliard de persoane încă nu au acces la electricitate, avantajele enorme ale acestei potențiale noi securități energetice nu pot fi subestimate.

Jucătorii abili au profitat nu numai de ocazia de a-și asigura propriile provizii energetice viitoare, ci și de a deveni noi lideri energetici. China s-a așezat pe prima poziție a grilei de start în cursa de a deveni superputere mondială a energiei regenerabile. Este cel mai mare producător mondial, exportator și instalator de panouri solare, turbine eoliene și vehicule electrice și, în 2017, a fost responsabilă de 45 la sută dintre investițiile globale în energia regenerabilă. În Europa, în 2018, 40 la sută din electricitatea Germaniei a provenit din surse regenerabile.

Desigur, modificările din producția energetică nu vor schimba de unele singure relațiile internaționale. Însă „arta guvernării energetice" nu va mai avea aceeași putere.

În anii care vor urma, dacă nu vor găsi o modalitate de a-și reinventa economiile pentru Noua Eră Energetică, exportatorii de combustibili fosili vor fi martorii unui declin în privința acoperirii și influenței lor globale. În ultimii 50 de ani, unele țări și-au folosit poziția de exportator major de petrol și gaze pentru a exercita o influență politică în imediata vecinătate și

ENERGIE BRUTĂ Dezvoltarea tehnologică și prețurile în scădere au transformat regenerabilele în variante competitive. În stânga: o centrală de panouri fotovoltaice a Xinyi Solar Holdings Ltd., pe 21 august, 2016, în Songxi, China.

mai departe de aceasta. Punctele de constricție energetică, cum este Strâmtoarea Ormuz din Golful Persic, sunt vulnerabile la violența militantă, la piraterie și crize bilaterale. În noiembrie 2018, Statele Unite și-au încordat mușchii în privința livrărilor mondiale de petrol, impunând sancțiuni asupra Iranului, deși acestea au rezultate limitate pe termen scurt.

Liderii mondiali din Noua Eră Energetică s-ar putea să ne surprindă. Mai multe țări au implementat deja tranziții impresionante. Țări asemeni Danemarcei își generează mai mult de jumătate din energie din regenerabile. Iar, în 2017, timp de 300 de zile, electricitatea din Costa Rica a provenit în totalitate din surse regerenabile. Sistemele energetice din Germania și Portugalia au funcționat exclusiv pe baza regenerabilelor, pentru mai multe zile anul trecuut.

Ar putea de asemenea apărea noi geografii ale schimburilor comerciale energetice. Rutele de transport vor deveni mai puțin importante; țările cu cea mai bună conectivitate, rețele și „infrastructură de rețea" (cabluri electrice, depozite și interconexiuni virtuale) vor deține avantajul strategic în controlarea rutelor de aprovizionare energetică. Semnificativă în această privință este Inițiativa Chineză „Centura și drumul", care intenționează să lege Asia, Africa și Europa prin intermediul infrastructurii. Țările ar putea de asemenea face demersuri în a-și lega rețelele de cele ale vecinilor, cum este propusa Super-rețea Asia.

Dacă nu își pot reinventa economiile, exportatorii de combustibili fosili vor fi martorii declinului influenței lor globale

Însă transformarea energetică are riscurile sale, care ar putea reverbera în politica internațională. Declinul sistemului energetic convențional va genera presiuni – cum ar fi tensiunile sociale, șomaj în unele industrii energetice convenționale și riscuri financiare – care trebuie să fie gestionate eficient. Cererea de minerale esențiale tehnologiilor regenerabile, cum ar fi cobaltul și litiul, poate duce la tensiuni sau conflicte. Mai mult de 60 la sută din rezerva mondială de cobalt provine, de exemplu, din Republica Democrată Congo. Însă avantajele Noii Ere Energetice vor depăși provocările pe care le generează. Odată cu dispariția politicii energetice de stat, contururile politicii externe se vor modifica și distribuția puterii se va schimba.

Politicienii trebuie să acționeze acum pentru a profita de potențialele oportunități ale regenerabilelor și a anticipa provocările pe care le rezervă viitorul. Noua Eră Energetică va contura o lume foarte diferită și fiecare țară are potențialul de a profita. N

Adnan Z. Amin *este directorul general al Agenției Internaționale a Energiei Regenarabile.*

TEHNOLOGIE

Magic Leap One, o altfel de realitate augmentată

ÎN VIITORUL SCHIȚAT ÎN FILMUL *READY PLAYER ONE*, REGIZAT de Steven Spielberg, în anul 2045 oamenii ajung să-și petreacă cea mai mare parte a timpului în lumi paralele, create de calculator cu ajutorul dispozitivelor de realitate augmentată. Acest viitor, însă, pare mult mai apropiat, la cum evoluează tehnologia. Magic Leap, o companie din Florida, a dezvoltat un headset VR capabil să creeze o așa numită „realitate mixtă". Concret, Magic Leap One nu obturează ochii și urechile utilizatorului ca sistemele VR obișnuite, ci construiește o realitate augmentată pe baza elementelor observate în mediul înconjurător. Headset-ul include camere video și microfoane pentru a monitoriza și mapa obiectele și alte elemente din jurul utilizatorului, iar imaginile generate de calculator interacționează cu acestea. De exemplu, în „realitatea mixtă", un gamer va putea împușca un răufăcător ascuns în spatele propriului șifonier din dormitor sau va putea auzi cum i se joacă un monstru în baie.

SensePro, plita inteligentă cu inducție

Cunoscutul producător de electrocasnice premium AEG a dezvoltat o plită inteligentă cu inducție. Dotată cu o sondă de temperatură wireless și fără baterie, capabilă să măsoare temperatura unui preparat cu o abatere de numai un grad Celsius, plita AEG SensePro își ajustează automat „flacăra" pe baza datelor primite de la aceasta și a informațiilor despre diverse preparate pe care le are stocate în memorie. Astfel, pentru a obține, de exemplu, o friptură de vită „în sânge" sau „bine făcută", este suficient ca utilizatorul să pună carnea pe grătar, să selecteze tipul de preparat din meniul plitei și să înțepe friptura cu sonda de temperatură.

Oura, inelul deștept

Dacă nu vă plac smartwatch-urile și brățările de fitness sau, pur și simplu, căutați un altfel de gadget pentru a vă monitoriza somnul și activitatea fizică zilnică, puteți alege un inel inteligent de la Oura. Acesta are 7,9 milimetri lățime, 2,55 milimetri grosime și cântărește între patru și șase grame, în funcție de mărime (opt mărimi, de la US6 la US13, pentru a se potrivi pe orice deget). Iar design-ul minimalist are două variante, Balance și Heritage. Balance este un inel neted și simplu, cu o creastă ușoară în partea de sus, de culoare argintie, neagră sau de aur roz. Cei mai pretențioși pot opta pentru câteva diamante mici în centru. Heritage are tot un design neted, dar un vârf plat în loc de creastă, și poate fi comandat în culorile argintiu, neagru, aur roz sau „stealth", negru mat. Din punct de vedere practic, inelul Oura are senzor optic cu infraroșu pentru monitorizarea pulsului, accelerometru 3D, giroscop și senzor de temperatură. Datele culese pot fi citite prin intermediul unei aplicații pentru iOS și Android.

Energizer Power Max P18K Pop, smartphone-ul cu autonomie de până la 50 de zile

Dacă, în general, un smartphone nu rezistă mai mult de 48 de ore fără a fi pus la încărcat, Avenir Telecom și specialiștii în baterii de le Energizer au dezvoltat un telefon cu o autonomie de până la 50 de zile în stand-by. Energizer Power Max P18K Pop dispune de o baterie cu o capacitate de 18.000 mAh și, de exemplu, poate reda filme non-stop timp de două zile sau muzică timp de patru zile. Ecranul FHD+ are 6.2 inch, memoria internă este de 128 GB, iar camera video principală are 12 MP. Gadget-ul are, însă, și o a doua cameră, de 16 MP, care se ascunde când nu este folosită. N

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU

razvan.scaesteanu@newsweek.ro

PUNCTUL PE I

Liam Neeson

FANII VOR MERGE LA ULTIMUL FILM DE ACȚIUNE AL LUI LIAM NEESON, *Cold Pursuit/Ucide-i cu sânge rece* – în care actorul joacă rolul unui tată îndurerat care caută răzbunare – cu anumite așteptări. Și Neeson nu are nimic împotrivă. „O să fie o întoarcere la 180 de grade când o să descopere umorul negru", spune el pentru *Newsweek*. Filmul este un remake al succesului norvegian *In Order of Disappearance/Kraftidioten/În ordinea dispariției* și nu are scenariul clasic al unei răzbunări. Neeson îl joacă pe Nels Coxman – da, există și glume cu penisuri –, într-un oraș fictiv înghețat din Colorado. Duce o viață liniștită cu soția lui, Grace (Laura Dern), câștigându-și zilele la volanul unui plug de zăpadă, până în momentul în care fiul lor Kyle (Micheál Richardson, fiul lui Neeson cu regretata Natasha Richardson) este ucis de traficanți de droguri, determinându-l pe Nels să ucidă sistematic toate persoanele implicate – în feluri din ce în ce mai ridicole. „Am jucat în mai multe filme de acțiune în ultimii 10 ani", spune Neeson, a cărui prestație în pelicula din 1993 *Schindler's List/Lista lui Schindler* i-a adus o nominalizare la Oscar, dar care este mai cunoscut acum pentru franciza *Taken*. „De obicei, sunt un tip cu anumite talente unice", spune el, însă Nels „nu are niciun fel de abilități aparte. A fost interesant să-l joc".

„Îmi poți spune «Liam, dar tu joci în toate filmele astea cu răzbunări, în care oamenii sunt împușcați». Însă multe dintre ele sunt ca Tom și Jerry".

Taken te-a transformat într-un erou de acțiune. Ai regretat vreodată reputația asta?
Nu știu dacă este o reputație. Dar ideea e că mi-au dat o groază de bani pentru filmele astea! Însă *Taken* mi-a oferit și șansa de a face lucruri mai fizice, ceva ce am vrut întotdeauna să fac. Eram ca un copil într-o cofetărie când lucram cu cascadorii aceia. Soția mea și cu mine am chicotit jenați când pelicula a devenit un succes, după care, brusc, se punea deja problema de *Taken 2*. Și m-am gândit că de ce nu.

Ești un militant vocal pentru controlul armelor. Pe măsură ce se apropie comemorarea de un an a masacrului din Parkland, Florida, ce crezi că trebuie făcut?
Nu spun că trebuie să scăpăm de Al Doilea Amendament, dar cred că, dacă părinții fondatori ar putea vedea evoluția pistolului, s-ar întoarce în morminte. Și da, poți spune cu ușurință „Liam, joci într-o mulțime de filme cu răzbunări, în care oamenii sunt împușcați", dar multe dintre ele sunt ca *Tom și Jerry* – serios, așa le văd pe unele dintre ele. Când eram mic, îmi plăceau western-urile, dar asta nu m-a determinat să vreau să mă duc să îmi cumpăr pistol și să fac ce făcea Audie Murphy în filmele lui.

În ultima decadă, ai făcut cel puțin două filme pe an. De ce ritmul acesta amețitor?
Îmi place mediul acesta și existența nomadă și încă mă entuziasmează la culme când niște străini completi îmi vor serviciile. Îi voi spune agentului meu „Știu că am 66 de ani, nu?". — *Anna Menta*

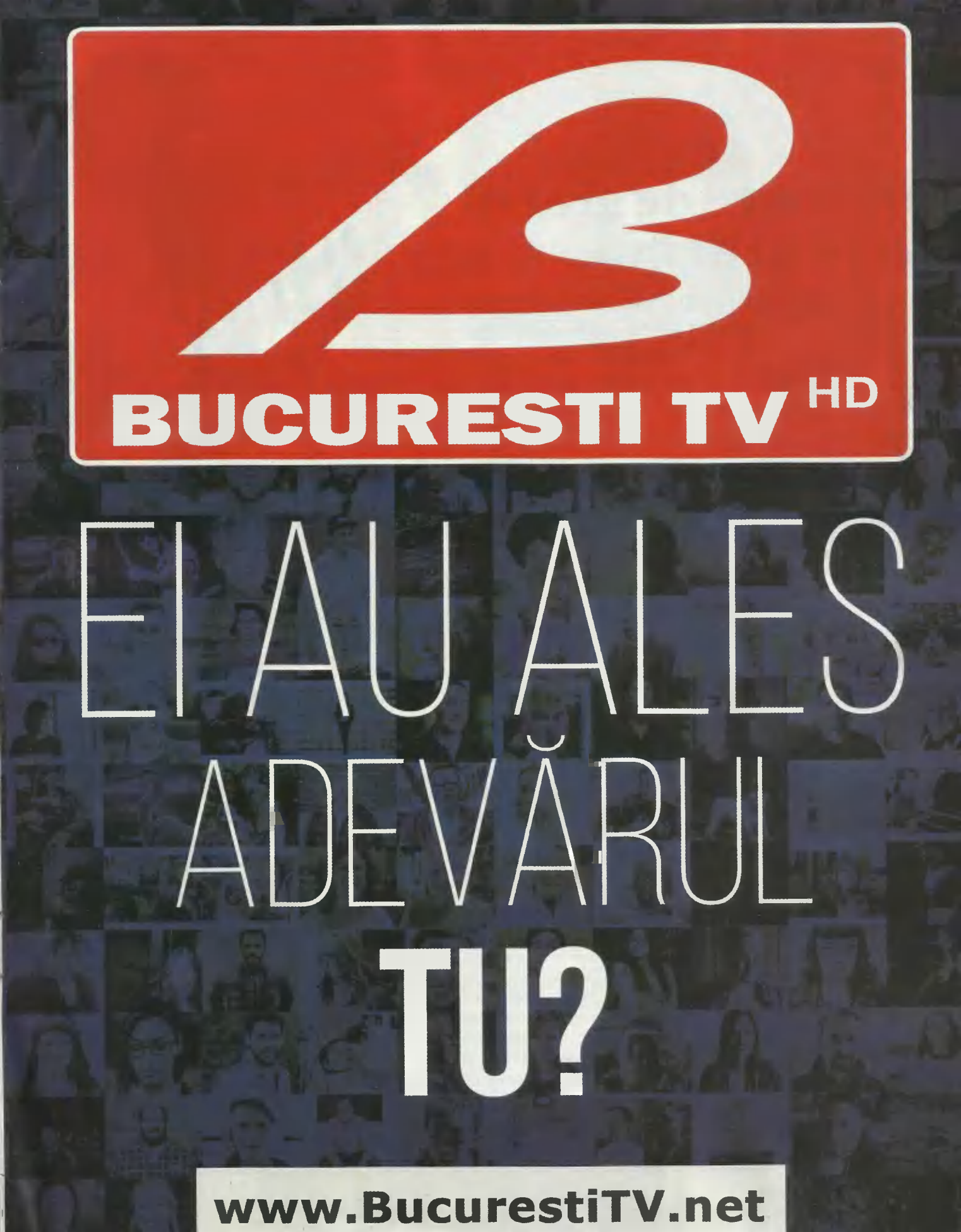
BUCUREȘTI TV HD
EI AU ALES ADEVĂRUL
TU?
www.BucurestiTV.net

CĂLĂTORII

Întâlnire de gradul zero în Kenya

Cu leii, tigrii, gorilele, rinocerii și triburile de băștinași, care trăiesc ca în epoca de piatră, departe de civilizație, sau posibilitatea de a hrăni girafele din mână, de pe terasa camerei de hotel, seamănă cu firul epic al romanelor de aventură semnate de Hemingway. În Kenya, însă, în inima fascinantului continent african, distanța dintre povești și realitate este aproape inexistentă.

CHIAR DACĂ IARNA, CÂND SOARELE DIN Africa sfidează zăpada și frigul din Europa, Kenya este luată cu asalt de turiști, intervalul iulie – octombrie este cel mai spectaculos, deoarece puteți fi martorii migrației turmelor uriașe de bivoli sălbatici, zebre si antilope gnu din Serengeti, de pe teritoriul Tanzaniei, până în parcul național kenyan Masai Mara, în căutarea hranei. Fenomenul este considerat un adevărat spectacol al naturii.

Rezervația Masai Mara, fostul teritoriu al tribului Masai, care nu a fost strămutat după înființarea parcului national, trebuie să facă parte din itinerarul oricărui pasionat de cunoaștere și aventură. Expediția se face doar pe traseele marcate, cu mașini speciale și sub supravegherea unor ghizi experimentați. Nu de alta, dar nu vă doriți să dați nas în nas cu un leu sau să vă pândească vreun leopard dintr-un tufiș. Pe malurile râurilor Mara și Talek, care străbat rezervația, puteți vedea, de asemenea, hipopotami, crocodili și, cu puțin noroc, rinoceri.

Apoi, aventura în sălbăticie poate ajunge și în Tsavo, cel mai mare parc național din Kenya. Șoseaua dintre Mombasa și Nairobi împarte rezervația în două, Tsavo de Vest și Tsavo de Est. Iar în Tsavo de Est, în mijlocul unei oaze pline de palmieri, păsări acvatice, crocodili și hippopotami, se află, de exemplu, izvoarele vulcanice Mzima, precum și cel mai mare râu de lavă din lume – Yatta Plateau.

Cel mai înalt munte din Africa, Kilimandjaro, care atinge 5.985 metri și se află în afara granițelor Kenyei, pe teritoriul Tanzaniei, poate fi admirat din parcul național Amboseli. Aici, rege al animalelor nu este nici leul, nici leopardul, nici ghepardul, ci elefantul. Iar, cu siguranță, păsările flamingo și ibișii vă vor fascina.

Nu în cele din urmă, capitala Kenyei, situată în podișul din centrul țării, la o altitudine de aproximativ 1.800 de metri, este o oază de civilizație, unde vă puteți încărca bateriile epuizate în aventura în sălbăticie.

Nairobi este un oraș modern și cosmopolit, cu multe hoteluri, restaurante, baruri și centre comerciale, dar și un exemplu tipic de metropolă africană, cu piețe, târguri și mii de oameni în mișcare.

Dacă ajungeți, puteți vizita cartierul Karen, botezat după scriitoarea daneză Karen Blixen, care a trăit aici în anii 1930 și a înființat primul spital și prima școală, pentru a hrăni girafele dintr-un centru special amenajat sau chiar de pe fereastra unei camere de hotel.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

KAL 255B

România, victorioasă, dar păcălită de Rusia

3 MARTIE 1878: IMPERIUL RUS ŞI CEL OTOMON ÎNCHEIE, LA SAN STEFANO – azi Yeşilköy, pe atunci o mahala a municipalităţii Bakırköy din Istanbul – un tratat de pace care marchează încheierea războiului ruso-turc dintre 1877 şi 1878. România, deşi se aflase de partea învingătorului, n-a fost admisă la negocieri. Colonelul sârb Gheorghe Catargi povesteşte că, pe parcursul negocierilor, el se afla în anticamera sălii în care discutau ruşii şi turcii şi, pentru a nu se plictisi, juca ţintar cu reprezentantul României, colonelul Eraclie Arion. Guvernul României a aflat conţinutul Tratatului de la San Stefano după ce acesta a fost publicat în „Jurnalul de Sankt-Petersburg", trimis la Bucureşti de agentul diplomatic român în Rusia.

Prin tratat s-au recunoscut independenţa României, Serbiei şi Muntenegrului. Bulgaria îşi obţinea autonomia, cu drept de a avea armată proprie. De altfel, deşi tratatul de la San Stefano a fost înlocuit după câteva luni cu cel de la Berlin, Bulgaria marchează şi acum, la 3 martie, Ziua Eliberării. Rusia lua de la Imperiul Otoman Dobrogea şi o oferea României – care nu o dorea – în schimbul sudului Basarabiei. Bosforul şi Dardanelele erau declarate ca fiind deschise tuturor navelor, în timp de pace şi de război.

Marea Britanie şi Imperiul Austro-Ungar au fost nemulţumite de acest acord – care creştea influenţa rusă în Balcani – şi au convocat un alt congres de pace, la Berlin. Şi Serbia se temea de efectele apariţiei unei „Bulgarii Mari". România nu a avut acces nici la negocierile de la Berlin, iar Rusia şi-a menţinut – prin tratatul de la Berlin, din iulie 1878 – cea mai mare parte a câştigurilor teritoriale.

1 – 7 MARTIE

1.578 de oameni mor în 55 de secunde

4 martie 1977: La ora 21.22 are loc cutremurul de 7,2 grade care omoară 1.578 de oameni. În numai 55 de secunde, 32 de clădiri şi blocuri se prăbuşesc în Bucureşti, mai cu seamă în centru, iar mai mulţi artişti îşi pierd viaţa – între care actorul Toma Caragiu, regizorul Alexandru Bocăneţ, cântăreaţa Doina Badea. În întreaga ţară, peste 11.000 de oameni au fost răniţi şi circa 35.000 de locuinţe s-au prăbuşit.

Churchill vorbeşte pentru prima dată despre „Cortina de Fier"

5 martie 1946: „De la Stettin la Marea Baltică, de la Trieste la Marea Adriatică, s-a pogorât o Cortină de Fier asupra continentului. În spatele ei, au rămas toate capitalele din vechile state ale Europei Centrale şi de Est: Varşovia, Berlin, Praga, Viena, Budapesta, Belgrad, Bucureşti şi Sofia", spune fostul premier englez Winston Churchill, la Fulton (Missouri), folosind pentru prima dată acest termen. La scurt timp după acest discurs, începea Războiul Rece.

Cantemir scrie „Descriptio Moldaviae"

2 martie 1716: Dimitrie Cantemir, cărturar şi domn al Moldovei (1693; 1710-1711) scrie, în timpul exilului în Rusia, la cererea Academiei din Berlin, lucrarea „Descriptio antiqui et hodierni status Moldaviae" („Descrierea stării de odinioară şi de astăzi a Moldovei"). Lucrarea conţine informaţii despre geografia, politica şi cultura Moldovei. Cartea, scrisă în limba latină, va fi tradusă şi publicată în limba română abia în 1825.

Magic FM
always great music

magicfm.ro

Download on the App Store
GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:
- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMANIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal..... Telefon ..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPARĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament / Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		139lei	259lei	499lei
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		169lei	319lei	619lei
DIGITAL (acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)	18lei	49lei	89lei	169lei

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

Carbocit®
Acidosorb

carbonat de calciu, cărbune activ
şi uleiuri esenţiale

ÎNLĂTURĂ RAPID ŞI SIGUR DISCONFORTUL CREAT DE HIPERACIDITATEA GASTRICĂ

Triplă acţiune datorită compoziţiei unice:

- **Carbonat de Calciu**
  (direct comprimabil)
  Neutralizează aciditatea gastrică
- **Cărbune activ**
  Adsoarbe moleculele de gaz rezultate în urma neutralizării acidului clorhidric
- **Uleiuri esenţiale**
  (portocale, ienupăr, busuioc, cimbru-de-cultură, mentă)
  Neutralizează mirosurile neplăcute de la nivelul cavităţii bucale şi au efect antispastic pe muşchii netezi

Acesta este un supliment alimentar.
Citiţi cu atenţie prospectul.

Echilibru între ştiinţă şi natură

BIOFARM
peste 95 de ani de tradiţie şi ştiinţă

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX